

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

AirStreamer™: a szakaszos keltetés magasabb szintjének fogalma

A Petersime Rt. szakaszos és folyamatos keltetésre alkalmas előkeltető és utókeltető gépeket gyárt tyúk-, pulyka-, kacsa- és ludfogások keltetésére, 8.400 - 115.200 tyúkfogású egység kapacitásban.

A Petersime AirStreamer™ ("hőnyerszfingáramos") keltetőgépek teljesen új módszerrel jelentősen a keltetésben, magasabb teljesítményt nyújtva a szakaszos keltetés mód alkalmazása esetén.

A Petersime Tervezési Osztály keltetőket és szállító rendszereket, valamint kacsarakasz keltető üzemeket tervez és kivitelez egyedül igények szerint.

Petersime Keltetőgépek

Bővebb információ és felvilágosítás a Petersime keltetőgépek választókérdés:

Működésvezetés és szerviz: Balogh István • Telefon/Fax: 49 311 151 • Mobil: 20 9742 532

Eladás: Agróbel N.V. • Dr. G. Van Pelt, Ir. D. Van Damme • Tel: +32 2 640 82 01 • Fax: +32 2 640 11 09 • agrob@hollag.com.nv.be

Csatlós: Petersime N.V. • Tel: +32 9 388 96 01 • Fax: +32 9 388 84 50 • petersime@petersime.com • www.petersime.com

A koronás védjegy garancia a biztonságra és a minőségre

Mi az Egészséges Tojás védjegy?

Az Egészséges Tojás védjegyet a Baromfi Termék Tanács azzal a céllal vezette be, hogy megkönnyítse a vásárlók eligazodását az információk között, s ezzel az egyszerű szimbólummal jelölje: ez a tojás garantáltan minőségi, biztonságos és magyar.

A védjegyet azon termelők pecsételhetik a tojásra, akik vállalták és vállalják, hogy a hatályos magyar és uniós jogszabályokon túl annak a szigorú követelményrendszernek (tyúkok tartására, takarmányozására, állat- és humánegészségügyre vonatkozóan) is megfelelnek, amit a védjegy szabályzata előír.

A védjegy szabályzatának előírásai – melyek a legújabb kutatási eredmények alapján kerültek kidolgozásra – természetesen elsősorban az élelmiszer-biztonságot célozzák meg. A szalmonellamentesség garantálása kiemelt jelentőségű a védjegy szempontjából. Ezen túlmenően a rendszer magában foglalja a tojások nyomon követhetőségét a termelőtől a csomagolón át a fogyasztóig, valamint a termelő és a csomagoló rendszeres és folyamatos egészségügyi ellenőrzését.

A védjegy használatára jogosultak egyik legfontosabb feladata, hogy a kiváló minőségű és mindig frissen felkínált tojásokat

- szalmonellafertőzéssel szemben védett állományok termeljék,
- a szortírozás, csomagolás, tárolás és szállítás során is védjék a fertőzésekkel szemben;
- mindent megtegyenek az állományok

betegségektől való megóvása érdekében,

- különös figyelmet fordítsanak az állatok takarmányozására,
- s minden ezzel kapcsolatos tevékenységet pontosan és naprakészen dokumentáljanak.

Ezt természetesen egy **független szakmai felügyelőbizottság folyamatosan és rendszeresen ellenőrzi.**

Mi a védjegy célja?

- Ezen védjeggyel ellátott tojások megkülönböztetése a termékinálatban;
- Az élelmiszer-biztonság, a higiénia, a nyomon követhetőség és a törvények betartásának garantálása a fogyasztó számára;
- A termelők ösztönzése a minőség javítására;
- A tojásfogyasztási szokások kialakítása és befolyásolása;
- A fogyasztók emocionális és tudatos kötődésének megteremtése e termékhez.

Hogyan ismerhető fel a védjegyes termék?

A védjegyes tojás a tojás dobozán és magán a tojáson feltüntetett magyar korona szimbólumról ismerhető fel:

Jelzés a dobozon:

és a tojáson:

49. évfolyam 1. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsényi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsényia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

**Június 29-július 4.
XXIII. Baromfi
Világkongresszus
Brisbane,
Ausztrália
WPC 2008
Congress**

16**Nemzetközi vásárnapotár**

A kiállítások, vásárok
és konferenciák időpontját
és adatait közöljük ebben
a rovatban.

28**Sikerek és kihívások**

A pulykaágazat világméretű
fejlődéséről és problémáiról
szólt M. Hafez professzor
előadása Budapesten.

Álláspont

Dávid parittyta nélkül 4

Terméktanács – az elnökségi ülés határozatai 6

Szövetségek 9

Nemzetközi versenynaptár 16

Nemzetközi szakmai hírek 18

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2007. I–XI. hó) 24

Baromfiipiaci helyzetkép – 2007 (49-50. hét) 26

Szakmai műhely

Kihívások a pulykaágazatban (Prof. M. Hafez előadása) 28

Rejtvény 38

Contents

Point of view 4

Poultry Board news 7

Federations news 9

International diary 16

Technical branches news 18

Economic and market

Data of the production and sales 24

Poultry market actual 24

Challenges in the turkey sector (Prof. M. Hafez) 28

Dávid parittyája nélkül

Földi Péter

Ennek az írásnak az ad különös aktualitást, hogy január 17-re tűzte ki a Fővárosi Bíróság a Gazdaság Versenyhivatal ellen indított jogorvoslati eljárás tárgyalását a 2006. november 30-án a GVH Versenytanácsa által hozott 120 millió Ft-os ún. tojáskartell bírság ügyében.

A nagy kereskedelmi láncok és a beszállítók egyoldalú küzdelméről, az utóbbiak kiszolgáltatottságáról számos publikáció, tanulmány, kormányzati anyag íródott, megpróbálkozott a jogalkotó is a kérdés rendezésével, íróasztalfióknak íródott etikai kódexek készültek, azaz a jelenség ott van a társadalmi köztudatban. A különlegesség ott van, hogy maga a Gazdasági Versenyhivatal készítettett egy tanulmányt a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági- és Vállalkozáselemző Intézetével, mely a www.gvh.hu honlapon 2007. október 3-a óta olvasható. A tanulmány rendkívül tényyszerű, elfogulatlan mű. Címe: Nagyméretű kiskereskedelmi láncok és beszállítóik kapcsolata.

A tanulmányt mindenkinek ajánljuk, mert alapos munka. Aki meg akarja érteni élelmiszertermelésünk kiváló adottságaink ellenére is sanyarú helyzetét, olvassa el teljes terjedelmében. Itt a figyelem felkeltésére adunk rövid ismertetést és megengedünk magunknak néhány személyes megjegyzést is, mert jó lenne, ha ez a tanulmány nemcsak közgazdasági olvasmány maradna, hanem a helyzet gyökeres megváltoztatására végre történne is valami.

A tanulmány elkészítése során 392 – túlnyomórészt élelmiszergyártó – beszállító vállalkozást kérdeztek meg az egyre koncentráltabb és egyre nagyobb „vásárlói

erőt” képviselő kereskedelemmel való viszonyukról.

Ennek a vásárlói erőnek kialakulását segíti elő a koncentráció mellett az információs technológia fejlődése, a marketing és a fogyasztói szokások változása (egylépcsős bevásárlás, mindent egy helyen, ritkábban, de nagyobb tételben való vásárlás). A saját márkás termékek bővülésével a kereskedelem a gyártókkal szemben is versenytársként lép fel. A nagy nyomás az árak alacsonyan tartására kényszerítik a beszállítókat és elszívják tőlük a fejlesztési forrásait, ugyanakkor pedig állandó fejlesztésre kényszerítik őket.

A brit versenyhivatal (Competition Commission) már 2000-ben megállapított 52 olyan gyakorlatot, amely a beszállítóknak hátrányt okozott. Ezekből 30 esetet monopólium kialakítását elősegítőnek, 27-et a fogyasztó érdekeivel ellentétesnek minősített. A **beszállítási ár alatti értékesítést a társadalom érdeke ellen valónak** minősítette. A brit versenyhivatal tapasztalata szerint a **friss termékek beszállítói** a legkiszolgáltatottabbak. 2007-ben a versenyhivatal újra felmérte a helyzetet Nagy-Britanniában és kifejezett romlást tapasztalt. Gyakorivá vált a termékválaszték szűkítése, az olcsó, de gyenge minőségű áruk elterjedése, az élelmiszerbiztonság megsértése.

Alkalmazottaikkal való bánásmód egyesek szerint már a gazdaság egészére negatív hatással van az USA-ban.

Ma már Magyarországon is megkerülhetetlenné váltak a kereskedelmi láncok. 2006. június elsején már hatályba is lépett a 2005. évi CLXIV törvény, mely bevezeti a jelentős piaci erő fogalmát, mellyel tilos visszaélni. Kilenc esetet sorol fel a törvény, melyet alkalmazni tilt. Kötelezővé teszi önszabályozó etikai kódex alkalmazását. Az Országos Kereskedelmi Szövetség ezt el is

készítette, mellyel a korábban az FVM-ben készített kódexet semmissé tették (már az FVM honlapján sem olvasható!).

A kódex a mai következmények nélküli állapotok tipikus terméke, nincs szankciója.

A törvény megsértéséről mindenki beszél, de a GVH-hoz ez idáig egyetlen bejelentés sem érkezett.

Az újságunk olvasóinak ehhez nem kell magyarázat, valamint ahhoz sem, hogy az 1874 megkeresett cégből (beszállítók) a kutatásnak megfelelő 1067 cégnek mindössze 36%-a vállalkozott a válaszára.

A szerződéskötések módjáról most csak két idézet: „úgy szokott indulni egy ilyen tárgyalás, hogy ugye kedves beszállító tisztában van azzal, hogy csak a lánc számára kedvezőbb feltételű szerződést írhat alá”; „minden egyes éves tárgyalás szakítópróba”. A legtöbbször alkalmazott fegyver a „kilitázással” való fenyegetés. A kereskedő gyakran kiköti harmadik személy (általában logisztikai szolgáltató) igénybevitelét. Mind ezt, mind a kilitázást tiltja a kereskedelmi törvény!

A díjak, visszatérítések kusza rendszerében egy biztos iránymutatás van: ezek, amennyiben megmaradnak, sohasem csökkennek. Néhány kereskedő nettósítással szüntetett meg visszatérítéseket. A kutatók 81 féle! jogcímet gyűjtöttek össze.

Leggyakrabban bónusz, fix bonusz, logisztikai hozzájárulás, listázás, marketing hozzájárulás jogcímen kérnek vissza pénzt. Néhány egyéb példa: boltnyitás, átalakítási hozzájárulás, polcfeltöltés, euró felzárkóztatási díj, expanzív szolgáltatás, fizetési határidő betartása díj, koordinációs szervezési díj, uborkaszezoni 2%, születésnapi hozzájárulás(!) stb. Az **átlagos visszatérítési díj 16%(!)**.

A beszerzési ár alatti értékesítést az agrárrendtartási törvény tiltja. A megkérdezettek szerint a szankció nem eléggé elriasztó. Az alacsony akciós árak rontják a

termék hírnevét, és hivatkozási alap más kereskedőknek az árak leszorítására.

Az Agrárrendtartási törvény legfeljebb 30 napos fizetési határidőt ír elő. E tekintetben végre pozitívum is elmondható, a törvény megjelenésével több kereskedő azonnal átállt az előírt határidőre. Persze a szabály kijátszása sem váratott magára, pl. minőségi kifogásra hivatkozva visszaküldik a számlát, tolerancia időt állapítanak meg, az előírás betartásáért visszatérítést szednek stb.

Még egy pozitívum viszont a viszonylagosan biztos fizetés. Egészében a beszállítók és vevők kapcsolatát az alábbi nyilatkozat jellemzi: „Ez egy robogó gyorsvonat, vagy eléfekszik az ember és elgázolja, vagy megpróbál vele futni, és amennyire lehet, fékezi.” Nagyjából ez is a határfoka a történetnek.

A megkérdezettek mindössze 31,4%-a válaszolta azt, hogy megfelelő nyereséget képes az áruházláncoknál elérni, 55,5% csekély, 13,2% semmilyen nyereséget nem ér el ebben a kapcsolatban.

Összegzésként pozitívumként említették a következőket:

- jelentős piac, nagy forgalom
- a kemény versenynek van fejlesztést ösztönző hatása
- a jó kapcsolat előnyös a fogyasztóknak is
- könnyebben kezelhető a multinacionális bolthálózat, mint a sok ezer kisbolt
- marketing akciókhoz jó terep.

Negatív hatás:

- az árverseny elvonja a fejlesztési forrásokat
- a beszállítók piacára mesterségesen beavatkozhatnak a kereskedők
- egyes termékek a piactól távol maradnak
- a beszállítók tönkremenetele a hazai gyártás és a munkahelyek megszűnését eredményezi

- a távolról történő áruszállítás környezetkárosító
- minőségromlás, élelmiszerbotrányok.

A kereskedelmi törvény megszületését jónak ítélik, mert legalább hivatkozási alapot ad, de jogaik, érdekeik képviseletére változatlanul korlátozott maradt az esélyük. A kereskedőnek még elmarasztalás esetén is számos eszköze van a beszállító forgalmának korlátozására. A tanulmány fontos megállapításai a következők:

„A beszállítók nagyon korlátozottan látják lehetőségeiket jogaik, érdekeik képviseletére. Jogi úton az egyes cégek nem mernek a kereskedőláncok ellen fellépni, ebben az interjú alanyok egyetértettek.” „A kereskedők létrehozhattak beszerzési társulásokat, de a beszállítók számára a szö-

vetkezés nehezen járható út. Egyrészt, mivel konkurensei egymásnak, - „Más az, amikor elad valaki, és más az, amikor vesz.” – másrészt a versenytörvény erősen megköti a kezüket. Együttműködési kísérlet esetén azonnal a kartellezés gyanújába ütköznek.”

Megjegyzésünk: *Olyan ez, mintha tíz Góliát ellen kellene Dávidnak kiállnia, úgy, hogy még a parittyáját is elveszik.*

Tisztelt Törvényhozók! Tisztelt FVM! Talán mégis csak kezdeményezni kellene az Agrárrendtartási törvény szintjén valamit, amit egyébként a Parlament Mezőgazdasági Bizottsága egyhangúlag már javasolt, az FVM Agrárpiazi Főosztálya viszont nem tart szükségesnek.

Földi Péter

ULV Hideg- és Melegködképzőgépek teljes választéka

Alkalmazási területek:

- kültéri- és beltéri rovarirtás
- beltéri növényvédelem
 - lángszóró
- ól-, silófertőtlenítés
- szúnyogirtás

Hívjon: **06-30-922-5666**
e-mail: ulv@vivamail.hu

KIVONAT

Baromfi Termék Tanács 2007. december 12-én megtartott elnökségi üléséről

1. napirendi pont: Pannon Baromfi Kft. „f.a.” védjegy ügye

23/2007. (12. 12.) BTT Eln.sz.

határozat:

A BTT Elnöksége a Pannon Baromfi Kft. „f.a.” által 2007. októberében elkövetett, a „Magyar Baromfi” védjegy szabályainak megsértését kimerítő magatartását – a 22/2007. (10.30.) írásbeli határozatára is figyelemmel – akként szankcionálja, hogy a kft. védjegy használati jogának felfüggesztését 2007. december 31. napjáig hatályában fenntartja, és a kft. részére ez utóbbi időpontig történő megfizetés terhe mellett hárommillió forint pénzbüntetést szab ki. A kft. a „Magyar Baromfi” védjegy használatára 2007. december 31-e után is csak akkor jogosult, ha eddig az időpontig a pénzbüntetést megfizette a BTT részére.

2. napirendi pont: Tájékoztató az elnökségi ülések közötti időszak eseményeiről
napirendi pont: A 2007. évi gazdálkodás aktuális kérdései, 2008. év várható

4. napirendi pont: A 2007. évi várható, illetve a 2008. évi előzetes felvásárlási előirányzatok

24/2007. (12. 12.) BTT Eln.sz.

határozat:

A BTT a 2007. december 3-i felmérés alapján összeállított felvásárlási előirányzat-összesítő (2007-2008.) adatait nem teszi hozzáférhetővé, hanem újabb adatkérés alapján a 2007. évi tény adatokon alapuló felvásárlási előirányzati összesítőt készíti.

5. napirendi pont: A 2007. évi költségvetés várható teljesítése, a 2008. évi előirányzat elfogadása

25/2007. (12.12.) BTT Eln.sz.

határozat:

A BTT Titkársága 2008 első negyedév végére dolgozzon ki koncepciót a titkárság elhelyezésére szolgáló ingatlan megvásárlására. A koncepció kidolgozásánál vegye figyelembe a parkolási lehetőségeket, a tárgyalóterem/konferenciaterem közelségét és a közlekedési, megközelíthetőségi viszonyokat.

26/2007. (12. 12.) BTT Eln.sz.

határozat:

A BTT Elnöksége a 2007. évi gazdálkodás várható eredményeiről tartott beszámolót elfogadja. A 2008. évi bevételi előirányzatot 189.2 millió forintban, a kiadási előirányzatot 173,9 millió forintban határozza meg azzal, hogy az állategészségügyi jogszabály végrehajtására megkövetendő FVM-BTT Megállapodás ismeretében ismét áttekinti a szervezet pénzügyi helyzetét. A brüsszeli képviselőlet kiadásait az intervenciók alap kamatából kell fedezni. A 2008. évre az elnökség a BTT Titkársága dolgozói részére átlagosan 6% béremelés folyósítását jóváhagyja.

6. napirendi pont: A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság jelentése

27/2007. (12.12.) BTT Eln.sz.

határozat:

A BTT tagjainak a BTT felé fennálló 2006. december 31-ét megelőző időszakokra vo-

natkozó tartozásai a könyvelési nyilvántartásokban leírhatók. A BTT Elnöksége a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság által a kintlévőségek alakulásáról előterjesztett jelentést elfogadja.

28/2007. (12.12.) BTT Eln.sz. határozat:

A BTT Titkársága küldjön minden, tartozással rendelkező tag felé olyan tartalmú levelet, hogy aki 2008. január 31-ig nem rendezi a BTT tagsági jogviszonyából eredő kötelezettségeit, annak a tagsági jogviszonyát a BTT Elnöksége felfüggeszti és javaslatot tesz a kizárására.

7. napirendi pont: Tájékoztató a szövetségeknél lefolytatott, alapszabályt módosító közgyűlésekről

8. napirendi pont: 2007. II. félévi marketing programról beszámoló, 2008. évi „üzenetek”, célok, lehetőségek, saját erőről döntés

29/2007. (12.12.) BTT Eln.sz. határozat:

A BTT Elnöksége felhatalmazza Bárány László elnököt, hogy a BTT 2008. évi

marketing stratégiájának kialakítása során az áruházi promóciós tevékenységet ne szorgalmazza és az eddig megszokott reklámarcok kerüljenek a programba.

9. napirendi pont: Állásfoglalás kialakítása GMO ügyben

10. napirendi pont: MÁSZ (Magyar Állattenyésztők Szövetsége) tagság kérdése

30/2007. (12.12.) BTT Eln.sz. határozat:

A BTT 2008. január 1-jei hatállyal megszünteti a Magyar Állattenyésztők Szövetségében fennálló tagsági jogviszonyát.

11. napirendi pont: Egyéb

31/2007. (12.12.) BTT Eln.sz. határozat:

A BTT Elnöksége felhatalmazza Bárány László elnököt, hogy tárgyalásokat folytasson a BIR rendszeréhez kapcsolódó teljes pályás nyomkövetési és adatfigyelési információs rendszer megvalósítása érdekében.

Kisvállalkozásoktól... a nagyüzemekig Önök is megtalálhatják az üzemüknek megfelelő 1999/74 EU kompatibilis tojóbattériákat a **KOVABEL SKNO** típusú berendezései között, kézi kiszolgálásútól, a teljesen automatizált „tojásgyárákig” 3-6 szintes kivitelben.

Ketrec adatai:

Szélesség	1200 mm
Mélység	630 mm
Magasság	450-535 mm
Állatok száma	10 db
Alapterület/tyúk	756 cm ²
Padozat lejtése	7,7 °
Etetőhossz	120 mm

Battéria – láncos etetővel

Szélesség	1520 mm
Magasság	3 szintes 2190 mm
	4 szintes 2815 mm
	5 szintes 3440 mm
	6 szintes 4065 mm

Megrendelhető:

BÁRCROSS Bt.

7700 Mohács, Virág u. 7.

Tel./fax: 69/311-656; Mobil: 06-20/936-6792

e-mail: barcross@t-online.hu

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

Dr. Kuli Barnabás

A Magyar Brojler-szövetség intézőbizottsága 12/2007 (XII. 22.) IB számú határozatával írásos szavazás útján döntést hozott a 2007/2008. évi fütési támogatás ügyében.

E szerint fütési támogatást lehet fizetni az intervenciók kassza terhére, annak a termelőnek, aki a Baromfi Termék Tanács új alapszabályának megfelelően 2008. február 15-ig befizeti a regisztrációs díjat valamint beküldi az ehhez kapcsolódó Nyilatkozatot, és ezzel 2008. évre BTT taggá válik, ha intervenció befizető keltetőből vásárol napos csibét a 2007. december 17-től kezdődő 9 hét alatt, azaz 2007. december 17. és 2008. február 17. között.

A regisztrációhoz szükséges Nyilatkozat letölthető a <http://www.jomagyarbaromfi.hu/> címrol. Fontos, hogy az eddigi közvetett tagsággal rendelkezőknek is regisztrálniuk kell magukat.

A támogatás a jelzett időszakhoz kapcsolódó feldolgozás első osztályú élőbaromfi kg-jára vetített 6 Ft/kg, ha a vágócsirkét intervenció befizető (magyar EU kódszámú) vágóhíd dolgozza fel. Támogatás egy rotációra igényelhető, annak teljes mennyiségére, ha a termelő után a keltetői és vágóhídi intervenció befizetés is megtörtént. A támogatás igényléséhez pályázni szükséges a 2007. év elején követett gyakorlat szerint.

A felvásárlási átlagár emelkedése a 45. héten 223,79 Ft/kg-nál gyakorlatilag megállt. Az 50. héten 225,37 Ft/kg csúcsot ért el, de az 52. héten visszatért 223,75 Ft/kg-ra.

A karácsony utáni három napos munkahéten a feldolgozók harmada nem vágott, ezért a felvásárolt mennyiség a megelőző

hetek mennyiségének kb. a 30 %-a volt. Ezt már előre jelezte a 46. heti alacsony keltetési eredmény.

Kína csirkehús importja

Exp. ország	2006 (jan-juli – 1000 t)	2007
USA	228	281
Brazília	75	154
Argentína	14	24

MAGYAR TOJÓHIBRID-TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Földi Péter

A Központi Statisztikai Hivatal közleményeiben bogarászva a következőket találjuk.

A gabona ára 2007. I-X. hónapjában 65,9%-kal haladta meg az előző év értékét.

A baromfiágazat termelési költségei közül az év első 11 hónapjában a takarmányköltség 30%-kal, a gyógyszerköltség 8,6%-kal, az egyéb költségek 9%-kal nőttek.

A fogyasztói árból 8%-os lett az infláció, ezen belül az élelmiszerárak 11,6%-kal, a baromfihús fogyasztói ára 17,1%-kal, a tojásé 23,2%-kal nőtt.

A KSH szerint a termelői árak a baromfihús esetében 13,9%-kal nőttek, a tojásnál viszont 3,7%-kal csökkentek! Ez utóbbi közlést a BTT adatai nem tükrözik vissza, tojástermelő tagjaink által közölt termelői ár 9%-kal nőtt, 13,79 Ft-ról 15,05 Ft-ra emelkedett.

Egyébként az emelkedés is jóval elmarad a költségek és a fogyasztói árak növekedésétől. A KSH adata azért arra utal, hogy nagyon rossz helyzetben van a ma-

Belföldi naposjérce-telepítés													Me.: ezer db
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.
2004	422	435	694	789	631	115	282	108	247	337	545	278	4882
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999
2077	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287		4029

2006. I–XI. hó: 3917; 2007. I–XI. hó: 4029

gyar tojástermelő ágazat. Gazdasági elemzők szerint a baromfiágazatban számos vállalkozás csődbe fog jutni a közeli jövőben és ebben sok tojástermelő vállalkozás is lesz.

Bízató jelként közöltük egy hónappal ezelőtt, hogy félmillió jércével telepítettek többet az ágazatban 2007-ben. Az év végére azonban visszaesett a jércetelepítés, és az első 11 hónapban ez a többlet már csak 103 ezer jérce.

Mindenütt arról hallani, hogy stabil a tojáspiacek, nálunk az árak emelkedésének első jeleire azonnal importálni kezdett boldog-boldogtalan. Önsorsrontó módon ma is a termelők is.

A magyar áruk forgalmazójaként önmagát reklámozó áruházláncban ugyan magyar csomagolóktól származó tojásokat forgalmaznak, de a termelő helyet egyetlen csomagoláson sem szerepel.

Közben folyik az ágazat szigorú szalmonek ellenőrzése. A költséges programokhoz a magyar állam is igyekszik segítséget nyújtani az ún. támogatott szolgáltatások útján. A 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet bonyolult és időigényes eljárási rendje sokakat visszatart az igénybevételtől, többen attól tartanak, hogy az állam a gyógyszerforgalmazók zsebébe fogja a pénz nagyobb részét betenni, sőt tartani lehet a féhérgalléros, szervezett bűnözőktől is.

A brüsszeli, senki által meg nem választott irányító szerv, a Bizottság 3 év késéssel megjelentette a tojótyúk állatjóléti szabályainak értékelő anyagát. A Bizottság által készített anyagot lobogtatva a megrendelő helyesnek minősíti saját, írászta

mellett szült szabályait és Kyprian biztos kijelenti, hogy ragaszkodnak a hagyományos ketrecek felszámolásának 2012-es határidejéhez.

A Bizottság felszólítja a tojástermelőket, hogy cseréljék ki berendezéseiket, mert ezt követelik a fogyasztók. A Bizottság anyagára még visszatérünk, most csak annyit jegyzünk meg, hogy ott, ahol a fogyasztók jelentős számban igénylik az ún. „állatbarát” rendszereket, ott a berendezések cseréje gyakorlatilag megtörtént, vagy rövidesen végbemegy. Az EU azonban nemcsak Skandinávia, Hollandia, Németország, Ausztria és részben az Egyesült Királyság, hanem még legalább 20 egyéb ország is, ahol ez a követelés nem igaz.

A szentséges verseny és piac vezérli a gazdaságot, vagy a pénzes állatvédő szervezeteknek behódoló politikusok, bürokraták hada? A Bizottságnak ez az eljárása épp annyira demokratikus, mint amennyire az EU központosító szerződése, melyet olvasatlanul fogadnak el a parlamenti képviselők.

MAGYAR PULYKASZÖVETSÉG

Az ágazat 2007-ben felemás évet zárt. Összességében 125 ezer tonna élő pulykát vásároltak fel a vágóhidak (az év eleji optimizmus 140-150 ezer tonnát valószínűsített). Még az is csoda, hogy ez megvalósult – köszönhetően a kényszerpályának. Sok termelő csökkentette, illetve abbahagyta a termelést az őrületesen meg-

Villányi János

emelkedett takarmányárak és egyéb költség-növelő tényezők miatt. Jelenleg az átlagos felvásárlási ár 300-305 Ft, míg az önköltség 330 Ft felett van. A 2008-ra jelzett gáz, áram és munkabér-növekedés teljesen ellehetetleníti az

ágazatot. Ezt jól jelzi a 2008. évi termelési szándék, amely csökken 120 ezer tonnára.

2007. december 1-jével életbe lépett a már nagyon várt állattólrendelet (139/2007.), amely gyenge vigaszt nyújt, de sajnos nem visszamenőleges. 2007. május 1. és november 30. között semmi támogatás sincs. 2008-ban 4 milliárd Ft-ot szán a minisztérium erre a célra a baromfiágazatban. Figyelemmel az inflációra, energiaár-emelésekre ez szinte semmit sem jelent. Ugyancsak megjelent a 148/2007. sz. állategészségüggyel foglalkozó rendelet, amely kissé bonyolult, de egy kis alamizsnát nyújt a baromfinak. A hulladék-megsemmisítés csak a termelőket támogatja, a vágóhidak semmit sem kapnak.

Az év folyamán az átvételi árak 20-25%-kal nőttek, az önköltség ezt meghaladóan, míg a húсарak 18%-kal. Sajnos még mindig a multik döntenek el az ágazat helyzetét. Sehol Európában nem ilyen kiszolgáltatott a termelő, a fogyasztó. Mi vagyunk a multik legjobb hűbéresei és ameddig ez így lesz, a magyar állattenyésztés helyzete nem is fog változni.

Bár a pulyka nem zár valami fényes évet, mégis el kell mondani, hogy a baromfin belül a legkiegyensúlyozottabb ágazat.

A novemberi közgyűlés döntése értelmében a tagdíj megszűnik, helyét a regisztrációs díj veszi át, amely egységesen 10 ezer forint/belépő. Ezután a termékpálya minden szereplőjének regisztrálnia kell magát. A február 15-ig történő belépés 2008. január 1-jétől biztosít jogokat. Későbbiekben a belépés napjától él a jogosultság.

Összességében el kell mondani, bár a pulykaágazat a legkiegyensúlyozottabb, ha nem történik összefogás, termeléskorlátozás, akkor a 10-12 éve töretlen, Európában példátlan fejlődés leáll.

MAGYAR SZABADTARTÁSOS BAROMFITERMELŐK SZÖVETSÉGE

A szabadtartás ugyancsak apró szegmense a baromfiágazatnak, de mind meghatározóbb. Öt évvel ezelőtt indított a Baromfi Coop Kft. a programot, amelyet eleinte szkepticizmus fogadott, de a kitartó munka, a rengeteg reklámkampány – nem utolsósorban – a befektetett pénz meghozta a gyümölcsét. Közel 2,5 ezer tonna Red Mastert vásároltak fel 2007-ben, és az országban egyedülként 40 tonna tanyasi gyöngyöst. Az átvételi árak folyamatosan nőttek, több mint 10%-kal. Letisztult a termelői kör, állandósult a taglétszám. Rengeteg új épület épült, a kétfázisú nevelésről megtörtént az áttérés az egy fázisra, ezáltal csökkentek a minőségi problémák, jobban kézben tartható a nevelés. A Z-Agro Kft. ellenőrzéseinek köszönhetően javultak a nevelési, higiéniai viszonyok. A húсарak a multiknál nem emelkedtek, mert míg korábban az ipari brojlernél háromszor drágább volt a Red Master, addig most csak másfélszeres az árkülönbség. Az áruházláncok mindegyikében kapható az áru, gond, hogy szűk a nevelési kapacitás, ezért ezt bővíteni kell, hogy mind a belföldi fogyasztó, mind az export kielégíthető legyen. Az exportigények miatt csak kevés áru kerül a belföldi piacra, ez is főként feldolgozatlan termék.

A tagdíj a közgyűlés határozata értelmében megszűnt. A termékpálya minden szereplőjének február 15-ig regisztrálnia kell magát. Ez január 1-jétől biztosít jogokat. Későbbi belépés esetén a belépési időtől vehető igénybe az esetleges támogatások.

Villányi János

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Látits Miklós

Az idei évet az ágazat szempontjából életbevágó egyeztetéssel szándékozik kezdeni a szövetség vezetése. Már a múlt év utolsó hónapjaiban – gyakorlati tapasztalatok alapján – megfogalmazódott, hogy a madárinfluenzára nézve szerológiaiilag pozitívnak minősített állományoknak az állategészségügyi hatóság részéről történő kezelése, illetve az e tárgyban akkor készülő – időközben megjelent – rendelet a törzstartást teljesen ellehetetleníti. (Ez azért is okoz különösen nagy károkat, mert a baromfi területén egyedül a lúd ágazat rendelkezik számottevő hazai tenyésztéssel, illetve saját nemesítésű fajtákkal.) Annak kockázatát egyetlen törzstartó sem tudja vállalni, hogy a tojástermelési ciklus során a vizsgálatok által pozitívvá minősített állomány-

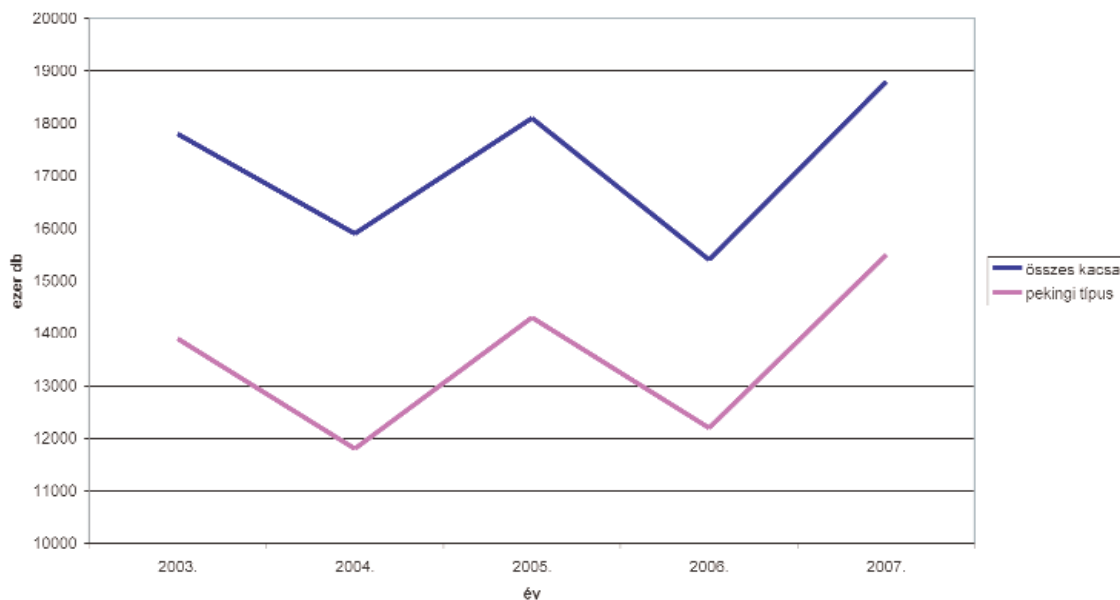
hoz kapcsolódó előírások anyagi vonzatát magára vegye. Mivel a választás lehetőségét (pozitív állomány esetén) csak az erősen korlátozott napos-forgalmazás, vagy az azonnali (térítésmentes) kivágás jelenti, könnyen belátható, hogy – a legkisebb veszteségre törekedve – a törzstartó inkább felhagy tevékenységével. Ezt az érintettek köre azzal is kifejezte, hogy az e tárgyban a szövetség részéről írt levelet mindannyian aláírták. Minthogy azonban az időközben megjelent rendelet nem változtatott a helyzeten, a szövetség vezetése (még az elmúlt év utolsó napjaiban) megbeszélést kezdeményezett a szaktárca és a MgSzH vezetésével, melyre – tekintettel a főciklusú termelés kezdetére – remélhetőleg még januárban sor kerülhet.

hoz kapcsolódó előírások anyagi vonzatát magára vegye. Mivel a választás lehetőségét (pozitív állomány esetén) csak az erősen korlátozott napos-forgalmazás, vagy az azonnali (térítésmentes) kivágás jelenti, könnyen belátható, hogy – a legkisebb veszteségre törekedve – a törzstartó inkább felhagy tevékenységével. Ezt az érintettek köre azzal is kifejezte, hogy az e tárgyban a szövetség részéről írt levelet mindannyian aláírták. Minthogy azonban az időközben megjelent rendelet nem változtatott a helyzeten, a szövetség vezetése (még az elmúlt év utolsó napjaiban) megbeszélést kezdeményezett a szaktárca és a MgSzH vezetésével, melyre – tekintettel a főciklusú termelés kezdetére – remélhetőleg még januárban sor kerülhet.

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Elsősorban a pekingi típusnak köszönhetően érdekes – két éves periódusú – hullámzást mutatnak a (nagyjából azonos

Kacsa keltetés

körből érkező) kacsza keltetési adatok az elmúlt öt évben. A tendencia azonban egyre kevésbé jelezhető előre, hiszen egyrészt évről évre növekszik a (prognózis szempontjából bizonytalanságot hordozó) napos import mennyisége, másrészt az idejében a nevelési költségek alakulása különösen nagy mértékben befolyásolhatja a nevelő kapacitást (és ezáltal a kihelyezhető naposkacsza mennyiségét). Bár a 2008. évi induló szülőpár állományok, a hazai keltetésű és import napos várható mennyiségének felmérése csak január közepén zárul le, a költségnövekedés és a külpiazi kilátások inkább valószínűsítik az ábrázolt hullámzó mozgás folytatódását, mint annak megváltozását.

Látits Miklós

ANTIBIOTIKUM HELYETTESÍTÉSE

A baromfitakarmányozásból köztudott, hogy az antibiotikumokat kitiltották. Számos helyettesítő készítményt kínálnak, ezek lehetnek baktériumkultúrákat tartalmazó probiotikumok és különböző növényi készítmények.

Kobza Miklós tiszacsegei törzslúdtartó ez utóbbiak közül a Diaroak ayurvedikus készítményről küldött rövid esetleírást. 2007 decemberében egy négyezres törzslúdtartó több stressz hatás ért (két-szeri vakcinázás, takarmányváltás stb.) és bélgyulladás is jelentkezett. Az elhullás ugyan csekély volt, de hasmenés és az állomány „kedélyállapota” jelezte, hogy valami nincs rendben. Ekkor kezdte meg a Diaroak ivóvízbe adagolását. Tapasztalatai a következők voltak.

A második napi itatás utáni reggelen a ludak kihajtásakor a kifutóról már jól érzékelhető volt, hogy enyhült a hasmenés, lényegesen kevesebb volt a fentebb említett híg, folyékony „udvarral” körbevett bélsár, majd napról napra csökkent. Ezzel párhuzamosan az állatok „hangulata” is folyama-

tosan javult, mely az állomány hangoskodásának növekedésében, a gunarak harcosságának erősödésében nyilvánult meg. Elhullás a kezelés megkezdésétől kezdve nem volt. Egy róka által megölt ludat felboncolva megállapítható volt, hogy belső szervei tökéletesen egészségesek, a belek tiszták, világosak. Ennek a kiváló egészségi állapotnak a kialakulásában természetesen komoly szerepe van annak, hogy az állomány havonta kétszer 6-6 napon keresztül napi 4 dl Stresroakot kap az ivóvízbe, valamint a Superliv premix – takarmánymésszel együtt keverve - folyamatosan adagolva a napi takarmányhoz keverve.

Olvasónk szerint a készítmények alkalmazása nagymértékben hozzájárult az állomány jó (jelenleg kiváló) egészségi állapotának kialakításához.

(Kobza Miklós közlése nyomán)

**INDIAI GYÓGNÖVÉNYES
AYURVEDA KÉSZÍTMÉNYEK**

a nagyüzemi és bio állattartás
hatékony és költségtakarékos
kiegészítői

DIAROAK
hasmenés elleni gyógynövényes
takarmánykiegészítő házi szárnyasok (broiler,
szülőpárok, pulyka, liba, kacsza) részére

- hasmenéses esetek megelőzésére és kezelésre;
- megakadályozza a víz- és tápanyagvesztést;
- megköti az enterotoxinokat;
- helyreállítja a bélrendszer porózusságát, elősegíti a tápanyag-felszívódást

Kapható állatgyógyászati szaküzletekben.
Forgalmazza: **Garuda Trade Kft.**,
Budapest, T./F: 1/331-2316, 353-1591
E-mail: garuda@garuda.hu,
Honlap: www.garuda.hu, www.ayurveda.hu

Hirdetési tarifák				
	Méret		Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1	 vágott tükör		168×238 138×198	130 000
1/2	 álló/fekvő		67×198 138×96	80 000
1/4	 álló/4fekvő		67×96 138×46	50 000
2/1	 vágott		336×238	220 000
	Borító I.		148×168	190 000
	Borító II–III.		168×238	150 000
	Borító IV.		168×238	170 000

A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges.
Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

Hirdetési anyagok leadása:

A kész hirdetéseket filmen (4c, színmegjelöléssel és vágójelekkel ellátva, proof mellékelve), vagy elektronikus formában kérjük. Ennek hiányában a nyomdai előkészítéshez a hirdetési anyagokat a következő formátumokban fogadjuk el:

- Szövegfájlok: – rtf (Word rich text) – QuarkXpress 3-as ill. 4-es verzió
- Kép: – jpg (a legjobb minőségi rátával tömörítve minimum 270 pixel/inch, a megjelenés méretében)
– tif – eps (csak vektorra bontott betűt tartalmazzon)
– dia – jó minőségű és megfelelő méretű papírfotó
- Vektoros kép: – ai (Adobe Illustrator) csak vektorra bontott betűt tartalmazhat
- Átadás: – ZIP 100 MB – Floppy – CD – E-mail

Elérhetőségeink:

Kiadó:
Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1101 Budapest, Monori u. 1–3.
Tel.: 261-3633, 262-5747

Lapigazgató: Berzsényi Anita
E-mail: berzsényia@szaktudas.hu

Tervezőgrafikus: Gerse László
E-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség:
Felelős szerkesztő:
Dr. Kállay Béla

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

EKO-PHARMA KFT.

Nem kell választania!

Egészséges fejlődés, jó étvágy, jó emésztés, jó takarmányhasznosulás és optimálisan működő immunrendszer – ez minden állattartó kívánsága.

Megvalósítható-e a gazdaságos állattartás és egészségben, jól ellátásban a jószágok felnevelése?

Nos, **nem kell választania**, mert mindkettőt támogatja az EKODIÁR® az Ön természetes szövetségese.

A tudományos megalapozott takarmányozás háziállataink számára fontos és komplett takarmányokat biztosít a konkrét tenyésztési, nevelési célokhoz illeszkedően. De vajon mindenben kielégítik-e az állatok igényét a gondosan kimunkált összetételű táplálékok?

Talán elfelejtették állataink a természet adta ősi ízeket?

A korszerű takarmányozás kutatás eredményei azt is tanúsítják, hogy a vadaknak, háziállataink természeti környezetben élő őseinek, és legeltetési viszonyok között a domesztikált állatoknak is ideális, jó minőségű, nagy tápértékű, vitaminokban, biológiailag aktív vegyületekben és ásványi anyagokban gazdag, könnyen emészthető összetételű táplálékot biztosítottak réjtjeink, legelőink.

Mindeközben mintegy 120 féle gyógynövény fűszerezte a természetes rétllegelő biocönózisokban ezt a táplálékot, így leg-

elés közben az állatok szervezetük működését támogató gyógy- és fűszernövényeket is fogyaszthattak nagy mennyiségben.

Önnek ma **nem kell választania** a hagyomány és a csúcstechnológia között sem, mert az EKODIÁR® egyesíti mindkettőt, mivel az évezredek hagyományok alapján kiválasztott gyógynövényekből csúcstechnikával előállított takarmányadalék.

Az EKODIÁR® féregűző, baktérium- és gombaölő hatású gyógynövények illóolajából készült, étvágyfokozó, emésztést javító, ellenálló képességet növelő nano-kompozit.

Az EKO-PHARMA KFT. kutatás-fejlesztési tevékenységéhez kapott állami támogatás előnyeit megosztja Önökkel és a támogatás

eredményeképpen az EKO-DIÁR® termékek szélesebb skáláját, nagyobb hatékonysággal, korszerűbb, a nanotechnológiához illeszkedő, számítógép vezérelt technikával állítja elő az Ön meglegedéséért és állattartási sikereiért.

Az új folyadékkeverő tervezését és elkészítését célzó projektet támogatta a

KPI
Kutatás-fejlesztési Pályázati
és Kutatáshasznosítási Troda

NKTH
Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

EKODIÁR®

... hogy semmi se hiányozzon

TERMÉSZETES MEGOLDÁSOK EKO-PHARMA hírlvelek

... hogy ne maradjon le semmiről

1063 Budapest Szív u. 15. Fax: 06/1/787 16 40 Tel: 06/30/30 34 666
E-mail: ekopharma@gmail.com - www.eko-pharma.hu - www.ekodiar.hu

Kiállítások, vásárok, konferenciák

1. Február 19-20
Első Nemzetközi
Baromfiégészségügyi
Kongresszus és Kiállítás
First International Veterinary
Poultry Congress & Exhibition

Email: info@wvpa.it;
wvpa@ccort.com Web: (PDF)
http://ccorg.com//root/
Catalog/Binder1pdf

Március 10-12
Dél-Ázsiai Regionális Baromfi
Konferencia és Kiállítás, Pune,
India
2nd South Asian Regional
Poultry Conference &
Exhibition. Pune, India.

Dr. A.I., Bhagwat, Tel: +91 20 2427
0724; Fax: 91 20 2427 0723 wpsa-
pune@eth.net; www.wpsaib.in

Március 2-5:
Baromfi „Focus Ázsia”,
Bangkok
Poultry Focus Asia 2008.
Bangkok, Thailand

Email: Nicola:
nf@positiveaction.co.uk,
or Apple: conference@qs-ncc-co.th

Április 17-18
Pulyka Tudományos
és Termelési Konferencia,
Macclesfield, Egyesült
Királyság
Turkey Science & Production
Conference, Macclesfield, UK.

2008@turkeytimes.co.uk

Március 5-7: Victam Asia
Takarmánykiegészítők és
Adalékok Szimpózium,
Bangkok
Victam Asia 2008 & Feed
Ingredients & Additives Asia
Pacific

(FIAAP) 2008. Queen Sirikit
Exhibition Center. Bangkok,
Thailand. www.victam.com

Április 23-25
Agrofarm 2008, Moszkva
All Russian Exhibition Centre,
Moscow, Russia, DLG
Deutsche Landwirtschafts-
Gesellschaft e.V.)

Tel: +49 69 24788 273;
Fax: +49 69 24788 113
agrofarm@dlg.org

Május 7-10
A Baromfitudomány Haladása
és Kihívásai (WPSA Mediterrán
Csúcstalálkozó)
Helye:

*(kapcsolati adatok nincsenek
megjelölve)*

Július 11-15.
Nemzetközi
Madárendokrinológiai
Szimposium
Leuven, Belgium

*isae@semico.be
www.isae2008.be*

Május 27-29.
VIV Europe Moszkva
VNu Exhibitions Europa B.V.,
P.O. Box 8800, 3503 RV
Utrecht. The Nerherlands,

*Fax:+31 30 295 2809
www.viv.net*

Július 20-23.
Nemzetközi Állatvédelmi Napok
Gent, Belgium

www.poultryscience.org

Június 29-július 4.
XXIII. Baromfi
Világkongresszus
Brisbane, Ausztrália
WPC 2008 Congress

*Tel:+61 7 3858 5594;Fax: +61 3858 5510
wpc2008@im.com.au,
www: wpc2008.com*

Szeptember 9-12.
SPACE 2008
Rennes, Franciaország
(az utóbbi évek egyik
legjelentősebb kiállítása!)

*Tel:+33 2 23 48 28 80;
Fax: +33 2 23 48 28 81
m.lemoine@space.fr; www.space.fr*

Július 6-10.
Nemzetközi Szimpózium a
Marek-betegségről
Townsville, Ausztrália

*Dr. G. Burgess. Tel: +61 7 4781
5472; Fax: +61 7 4781 6833
graham.burgess@icu.edu.au*

Október 20-22
VIV China 2008, Peking
New China International
Exhibition Center, Beijing, P. R.
China VNU Exhibitions Europe
B.V.

*Fax: +31 30 295 2809
www.viv.net*

Ausztrália: szabadtartásos pulykanevelés

A cikkíró három dolog szükségességét jelöli meg a pulyka szabadtartás sikeres megoldásához, ezek: elegendő földterület, a megfelelő klímaviszonyok és a szakszerű menedzsment, Ausztráliában ezeket az alapvető feltételeket teljesítve létesítettek egy szabadtartásos vállalatot 15 évvel ezelőtt.

Az állatok itt 250 hektáros birtokon, ahol többek között búzát, olajrepcét és más kultúrákat termelnek, kerültek nevelésre ennek egy három hektáros területén. Ez a terület nyújtotta mindazokat a feltételeket, amelyek alkalmassá tették különböző mezőgazdasági termelvények előállítására, de ugyanakkor a piacra történő hústermelésre is. Akkoriban igen ritka volt a szabadtartásos pulykatelep Ausztráliában, ezért ez egy komoly potenciált jelentett. Jónak bizonyult tehát a döntés, mert hiszen egy 16 ezres állománynak nevelését tette lehetővé (ez nálunk nem egy magas létszám, ott bizonyára jelentős volt – a szerk.). Másik fontos szempont volt, hogy a piac már elég nagy igényekkel lépett fel a pulykahús iránt, és ezért egész éves előállításban kellett gondolkoznia. Tehát túljutottak a karácsonyi pulykaszezon egész pulykával való megoldásán, és egyre inkább a költségcsökkentések mellett nagyobb állatok és darabolt termékek előállítására álltak rá. A darabolt termékek egyébként a vevők számára is jobban hozható porciókban jelentkeznek a kiskereskedelemben. Így a filé szeletelve, a különböző pácolt szárnyak és combok, a pulyka roládok és bizonyos burgerek is. Maradt tehát az egész pulykával való karácsonyi ellátás a kisebb nőiváru állatokkal történő megoldása.

Mindezzel a bevezetővel csak arra kívántak utalni, hogy a piacot is meg kell szervezni és egyre inkább el kell jutni a fogyasztók közvetlen ellátásához, de ugyanúgy a hotelek, a klubok és üzletek ellátásához is.

A nevelési oldalon megfelelő ismeretanyagot és tapasztalatot kellett összegyűjteni és ez évekbe is telt, hogy az üzletet kellőképpen biztonsággal megalapozzák. Mindenesetre ott a vélemény az volt, hogy keresett termék a pulyka, ugyanakkor szabadban elég kockázatos és nehéz az előállítás. Fontos volt ehhez a pulykák viselkedésmódjainak a megismerése és a nevelés folyamán erre való időbeni reagálás a menedzsment részéről, tehát napos kortól egészen a váltásig. Sokszor a logikusnak látszó munka sem vezetett a megfelelő sikerre. Tehát a szakemberek valamilyeni nevelési fázisban kellett, hogy odafigyeljenek és megkülönböztessék a helyzetet ebben a különleges, vagyis szabadtartásos rendszerben.

A korai, tehát a napos kortól történő első néhány napos nevelés az egyik legkritikusabb fázisa a pulykanevelésnek. Tudjuk, hogy a kis pulyka kényes állat, ezért az első napokban óriási figyelmet igényel. Olyan ólakat létesítettek, amelyek természetesen előzetesen fertőtlenített volt és gázsugárázókat helyeztek ebbe, hogy megfelelő hőt lehessen elérni a korai fázisban. Az etetésnél, mint nálunk is ismeretes, komoly odafigyelés szükséges és ezt speciális eszközökkel segítették elő. A starter takarmányt és a vizet olyan alumínium tányérokba helyezték oda, amelyek világosak voltak és felhívták a kis pulykák figyelmét, evésre és ivásra szorították tehát őket. Nagyon komolyan meg kellett figyelni az állatok viselkedését az első néhány napban, hogy hogyan reagálnak a menedzsment egyes tevékenységeire. Nyilvánvalóan különösen az első három napban a fényintenzitást is magas szinten kell tartani, ezt is megtették, nyilván megtalálják a vizet és a takarmányt. Az első hét végén tértek vissza csak a természetes tényre. Eleinte nemcsak az első héten

végezték ezt így, hanem tovább is nagy világosságban nevelték a pulykákat. Ez azonban láb időgyengeséghez vezetett, amikor a kifutóba kerültek, akkor jöttek erre rá. Tehát a korai nevelés legkorábbi néhány napos szakasza után már csökkenteni kell a fényt, hogy a csontok erősöd-hessenek és erre is kialakították a megfelelő fényprogramot.

Az eredmény szépnek mutatkozott, mert a korai időszakban mindössze 1% körül alakult az elhullás. A jól irányított menedzsment azonban nemcsak az elhullási arány csökkentésére, hanem arra is, hogy a genetikai potenciálnak megfelelő növekedés álljon be az állatoknál. Míg fedél alatt és bezárt formában maradtak az állatok, addig a negyedik és a hetedik héten a kolera kontroll szempontjából vakcinázást végeztek.

A szabadba való kiengedés előtt az állatok mélyalmos ólakban voltak, és a szabadba csak nyolchetes korban lettek kiegészítve. Ezek a kifutók jól bekerített és a lakóépületek közelében voltak kialakítva, tehát az ott lakó szakembereknek a szemük előtt történt a nevelés, a pulykák megfigyelése, így közvetlenebb és könnyebb volt. Különösen fontos ez abban a néhány napban, amikor a pulykáknak ez egy egészen új környezetet jelent.

Ebben az országban egyébként mediterrán klíma az uralkodó hideg téllal és a meleg tél egészen a forró nyárig terjedő maximum hőmérsékletekkel, de ideálisnak mutatkozott a nevelésre. Természetesen az extrém időjárási eseményektől való megvédésre bizonyos fészerszerű karámot, épületfélét kell biztosítani az állatoknak. Amíg, ez az elmondottakból kitűnik, az épületköltség nem volt magas, hiszen ilyen szerfás jelleggel lehetett az építést megoldani. A pulykák egyébként a szelíd klímában nagyon szívesen tartózkodnak kint, de legszívesebben az etető és az itató közelében.

Nagy kihívást jelent egyébként a nyári

időszakban a hőség, amikor is az állatoknak a nap elől árnyékos helyet kell biztosítani.

Még egy érdekesség, amit alkalmaztak: merülőfürdőt létesítettek a pulykák részére, ahol a mellüket le tudták húteni, és ezt meg is tették az állatok. Ez ugyan nem egy gyakori dolog, de mégis előfordul és ezért szükséges erre is felkészülni. A hőség stressz azonban ritkán és rövid periódusokban is komolyabb kárt tud okozni, ezért védekezni kell ellene. A kifutók egyébként, amelyek elég bőséges területen vannak, a pulykák számára herés-füves eredeti ősgyep jellegű borítással rendelkeztek és innen a pulykák még néha ki is egészíthették a nyári táplálékból kapott táplálóanyagait. Érdekes, hogy a cikk szerint csak Nicholas pulykákkal dolgoztak. A növekedésre jellemzőként állítják, hogy 18 hetes korra érték el a pulykák a 14 kg-os átlagsúlyt.

A telep természetesen a főutaktól távol került elhelyezésre és ez azért is jó volt, mert járműzajoktól a pulykákat szintén megóvták. Megemlítik, hogy a rókatámadásokkal is számolni kell, ezért az ellen is védekezni kell.

Az integráció

Valamennyi pulykát a saját tulajdonú üzemben vágták és dolgozták fel, amit úgy alakítottak ki, hogy közel a nevelés helyéhez, tehát a szállításnak nem volt nagy a költsége és a stressz is kisebb volt a rövid idejű és kíméletes beszállításnál, ami a pulyka húskihozatalát és a húsnak a kozisztenciáját szöveti szerkezetét is normálisan tudta megőrizni.

A tulajdonos tehát az egész termelési folyamat valamennyi fázisában kontroll lehetőségét biztosított magának egészen a marketingig és így a jövőben várható keresletet is tanulmányozza. Nagyon szigorú körülmények között vannak ezek a létesítmények is higiénés szempontból ugyan-

www.eko-pharma.hu

... hogy semmi se hiányozzon!

EKODIÁR®

a természetes szövetéséges

Egészséges jószágok gyógyszerek nélkül
Versenyképes, jó hasznú adó termékek
Gazdaságos, komplett takarmányozás

www.ekodiar.hu

úgy, mint ahogy ezt a nagyobb vállalatoknál is biztosítják.

Érdekes, hogy az országban csirkefeldolgozók is felfigyeltek erre a pulykafeldolgozásra és egyre többen álltak át csirkefeldolgozójukat átalakítva pulykatermelésre. Így tehát Ausztráliában is elindult egy nagyobb pulyka arányra törekvő folyamat. Azzal fejezik be a cikket, hogy ez már szinte bevett szokásként is kezelhető a pulykák ilyen rendszerben való termelése és feldolgozása. Egy nagyon izgalmas alternatívát jelent a fogyasztók szempontjából is, akik jobb ízű és szövetszerkezetű pulykahúshoz tudnak hozzájutni.

Broiler szabadtartás Ausztráliában

Egy hirdetés jelent meg az ausztrál televízióban Mount Barker Chicken (MBC) Company. Ez a társaság úttörőmunkát végzett a broilerek szabadtartásának megvalósításában. A reklámozás egyik csúcspontja volt, amikor a nyugat-auztráliai televízióban uszodán, táncteremben, bowling-teremben, tornateremben keresztül hajtottak keresztül vagy 50 db csirkét. Így reklámozták ezeket a szabadtartásos csirkéket, amelyről a cég termelési- és marketing emberei azt állítják, hogy hihetetlenül jó minőségű húruk van ezeknek a csirkéknek és remek íze van a húsnak, mert ezek csillagfürtöt és eredeti terményeket fogyasztanak a tápjukban, és a stressz kizárása az egyik legfontosabb tényező.

Persze az MBC azt is hozzáteszi, hogy nem olcsó ezeknek a csirkéknek a nevelése, de az egyedülálló mélységei csak így állíthatók elő. Tizenhárom éves tapasztalat után ma ott tartanak, hogy mintegy 30 ezer csirkét tudnak előállítani hetenként, és ez mind szerződéssel le van kötve a piac irányába. Úgy becsülik, hogy a jelenlegi 12%-

os részesedést az egész broilertermelésből ez a szabadtartásos rendszerű broiler öt év alatt 20%-ra lehet növelni. A feldolgozásnál már a darabolást is megkezdték, tehát darabolt terméket is lehet ebből kapni. Beszélnek a rendszer tanácsadásáról is, amelyet ők látnak el. Rossz naposcsibét forgalmaznak egy független keltetőből, és az ő egyik anyacégüktől szerzik be a takarmányt, de lényegében az MBC az egész integrációnak a vezetője és összefogója. Az MBC Európában is terjeszti ezt a rendszert, és a Rigall családi farm egy 120 ezer kapacitású telepet üzemeltet. Ez a családi társaság állítja, hogy a szabadtartás ma az egyik növekedési lehetőséget biztosított tartásmód.

Beintegrálódtak vágási szempontból az MBC üzembe, tehát már nem a telep közelében vágják a csirkét. Érdekessége még a teleprendszernek, hogy mintegy 200 hektáron különböző gyümölcsfa ültetvényeket létesítettek. Ez kombinálható a broilertartással, így pl. a diófa, vagy a kékgyümölcsfa, valamint a szőlő, amely felváltotta itt a kukoricát, az nagyon jó hatással van a broilertartásra, mert védelmet és árnyékot is biztosít abban a forróságban, amely néha előfordul és így nyáron az árnyékos fák alatt jól érzik magukat az állatok. Az előnevelő helyiségekből az időjárástól függően három-négyhetes korban eresztik ki a csirkéket, általában nyolc hétig tartják, tehát elég intenzív a növekedés. Valamennyi csirkét frissen forgalmazzák. Már nem nagyon van Nyugat-Ausztráliában fagyasztott baromfira piac. Egyébként a kevésbé intenzív irányba történő eltolódás már megindult az egész országban, de azt még hozzáteszik, hogy egyelőre még nem mozdultak el a fajtával, tehát a fajta az intenzív maradt és ezzel végzik ezt a tevékenységet.

Tájékozódjon Internetes hírlevelünkben:
Természetes megoldások Eko Pharma Hírlevelét!

www.ekodiar.hu - www.deltavit.hu - www.deltavit.hu

Rendeljen közvetlenül az internetről -
online - a honlapjainkról

vagy ügyfélszolgálatunktól: 06/30/30 34 888

info@eko-pharma.hu

Nemzetközi Tojásbizottság (IEC): nagy ellenállás a ketrec-tilalommal szemben

A jövő iránti nagy bizonytalanság mutatkozik a tekintetben, hogy a hagyományos ketreceket most már hamarosan el kell távolítani. Ez nagyon drága folyamat lenne, ezért nagy fékező tényező a tartásrendszer átállításának folyamatában. Az IEC 2007. évi éves beszámolója szerint a ketreces tartás jelenlegi aránya a világon 30%-tól (Ausztria) 100%-ig (Argentína, Brazília, Kolumbia, Irán, Thaiföld) terjed. Egyedül Svájc az, ahol egyetlen ketrec sem üzemel. A részletes adatokat egy igen gazdag adatokkal ellátott és nagyon sok információt tartalmazó **táblázat tartalmaz**, ami itt közlünk.

Az IEC éves marketing- és termelési konferenciáján néhány ország képviselői igen hevesen tiltakoztak a ketreces tartásra gyakorolt általános nyomással szemben.

Az USA képviselője Chad Gregory elmondta, hogy az USA-ban 98% a ketreces tartás aránya, és a termelők igen komoly problémának tartják az állatvédők jelenlegi álláspontját a tartásrendszerrel szemben, és az ebben látott némi bizonytalanság még fokozza a húzódozásokat attól, hogy új ketrecekre fektessenek be a régi megszüntetése mellett. Az Európai Unió képviselői közül többen közül úgy szólaltak fel a 2012-ben hatályba lépő ketrectörvény miatt, hogy ez az idő nem elegendő a teljes végrehajtáshoz elsősorban azért, mert pénzügyileg nincs megoldva a beruházások ellátásához.

Hasonló a helyzet Spanyolországban, akinek képviselője szerint jóval korábban kellene megkezdeni a tojásárak emelését ahhoz, hogy a drága tojást aztán termeljék

az új rendszerekben, mert abból már kellene a beruházásra is fordítani. Az osztrák képviselő szerint, akiknél a régi ketreceket 2009-ig el kell távolítani, ez az átmenet 100 millió euróban fog kerülni, majd az ún. berendezett ketreceket is be fogják tiltani. Szerinte legkésőbb 2020-ra lehet majd teljesíteni ezeket a követelményeket. Franciaországban, ahol a termelésnek mindössze 5%-a történik ma még ún. berendezett ketrecekkel, a képviselő úgy látja, hogy 2012-ig nem fogják tudni végrehajtani a törvényt. A német képviselő közölte, hogy 2000-ben 86,5% volt még a hagyományos ketrecek aránya, ez 2006-ra mindössze 70,5%-ra csökkent. Szerinte 2010-ig 40-50%-ra növekszik majd az alternatív és a szabadtartásos tojástermelés, és erre az időre aligha marad már állat hagyományos ketrecben. Írországban 68%-os a ketreces termelés aránya. A képviselő szerint az ipar konszolidációjára és integrációjára lesz pénz, amely hozhat az új ketrec rendszereknek beruházási alapot. A holland képviselő szerint maga a fogyasztói piac az náluk, amelye keresleti irányultságával kiszorítja a ketreces tartásrendszert. Különböző adatok közlésével próbálta ezt alátámasztani, hogy így többek között azzal, hogy az áruházak sem hajlandók már ketreces tojást forgalmazni, bár még ott is 47% ketrecben termel. Ezt a tojást azonban exportálják. A norvég képviselő is röviden annyit mondott, hogy nem elegendő az idő és az anyagi eszköz 2012-ig történő átállításra. Az angol képviselő arra panaszkodott, hogy bár ott nagyon gyorsan történik az átállítás és már az állományok 32%-a szabadtartásban termel, ott tervezési engedélyek kiadása körül akadnak belső gondok.

Ő még azt említette, hogy az EU-ban termelés-csökkenés állhat elő, ami miatt a piaci igényeket nem fogják tudni fedezni

Az IEC tagországok tojástermelési és fogyasztási adatai									
Ország	Tojótyúk (millió db)	barna/fehér héjú arány	Tartási rendszer			Tojástermelés 1000 t	Fogyasztás/fő		
			ketrec	mélyalmos	szabad		héjas termék	össz.	darab/év
Argentína	27,65*	35:65	100	0	0	484	170	16	186
Ausztrália	13,8	99:1	79	6	15	171	n/a	n/a	155
Ausztria	4,6	95:5	30	37	33	91	n/a	n/a	227
Belgium	7,8	100:0	87	8	5	232	n/a	n/a	220
Brazília	98,7	24:76	100	0	0	1,367	122	10	132
Kanada	25,9	13:87	98	1	1	373	196	63	260
Kína	n/a	72:25	65	10	25	29,500	n/a	n/a	340
Kolumbia	35,3	84:16	100	0	0	525	205	n/a	205
Csehország	10,4	70:30	70	0	30	142	n/a	n/a	244
Dánia	3,1	37:63	53	25	22	67	n/a	n/a	270
Finnország	3,0	5:95	86	12	2	56	138	22	160
Franciaorsz.	46,6	100:0	79	3	18	908	167	84	251
Németorsz.	36,0	70:30	71	15	14	752	n/a	n/a	206
Görögorsz.	n/a	80:20	90	7	3	95	120	12	132
Magyarorsz.	n/a	100:0	93	6	1	172	n/a	n/a	295
India	115,3	5:95	80	20	0	2,403	n/a	n/a	38
Irán	48,0	2:98	100	0	0	570	n/a	n/a	130
Írország	1,9	100:0	68	0	32	35	156	15	171
Olaszorsz.	n/a	95:5	91	7	2	808	145	74	219
Japán	136,9	72:28	95	5	0	2,420	164	160	324
Mexikó	n/a	9:91	100	0	0	2,307	n/a	n/a	351
Hollandia	30,7	56:44	47	37	16	575	140	42	182
Új Zéland	3,0	90:10	89	2	9	47	n/a	n/a	218
Szlovákia	5,7	90:10	70	0	30	71	n/a	n/a	199
Dél Afrika	21,0	100:0	86	0	14	343	118	6	124
Spanyolorsz.	44,4	90:10	98	1	1	770	n/a	n/a	196
Svédország	5,9	5:95	39	61	0	99	164	34	198
Svájc	2,0	50:50	0	40	60	40	113	71	184
Thaiföld	35,6	100:0	100	0	0	623	n/a	n/a	150
Egyesült Kir.	28,6	99:1	63	5	32	540	140	33	173
USA	288,1	5:95	98	2	0	4,737	175	80	256

és ez komoly importnövekedést eredményez. A bizottság statisztikusai még megjegyeznek annyit, hogy a táblázatban a fehér-barna tojáshéjszín arány és egyes esetekben a fogyasztási adatok nem egészen megbízhatóak, ezért elnézést kérnek.

Japán

Az egyik üzleti lap közli, hogy az egyik takarmányelőállító társaság kifejlesztett

egy új tojáscsomagolási eljárást, amely a frissességet hosszabb ideig őrzi meg. Ezt széndioxid gázzal és háromrétegű filmcsomagolással oldják meg. Ezzel négy hétig lehet szobahőmérsékleten tárolni a tojást.

Hollandia

Az egyik holland piaci lap közli, hogy a hazai baromfiszektor csökkenést mutat a 107 millió csirke 2000. évben történt előállításá-

ról lefelé mennek. A legnagyobb oka ennek a trágyahelyzet megoldatlansága, emiatti betegségkitörések és a versenyképességet veszítő pozíció. 2006-ban ez 94 millió darab csirkére csökkent.

Korea

Az AFP jelentése szerint egy takarmányelőállító iparvállalat Észak-Koreában látogatást tett annak érdekében, hogy megtárgyalják egy új csirkefarm finanszírozását a kommunista országban. Ez lesz az első olyan beruházás, amelyet közvetlenül dél-koreai cég végez Észak-Koreában és amiből vegyes vállalat léteztül.

Ukrajna

A mezőgazdasági minisztérium szerint Reuter közlemény, hogy az ukrán baromfiipar baromfihús termelése az első nyolc

hónapban a tavalyihoz képest majdnem 7%-kal 312 ezer tonnára nőtt.

India

A Globion India Private Ltd., amely a Saguna Poultry Group leányvállalata, létrehozott egy vakcinagyártó egységet mintegy 10 millió USD értékű beruházással. Az alapkövet szeptemberben rakták le és 18-24 hónapon belül indul majd meg a gyártás, amelynek eredménye évi ötezer millió dózis olyan szimultán vakcinából, amellyel egyszerre lehet immunizálni Marek-betegség, fertőző bronchitis és fertőző burzitisz (Gumboro) ellen.

Kanada

A broilertermelés az USDA becslései szerint 2-2 és félszázalékkal fog nőni ebben az évben, míg a pulykatermelés várhatóan 164 ezer tonna lesz, alig több mint 2006-ban.

Hatékony tisztítás a baromfitelepeken!

- Gépeinket több mint 10 éve használják állattenyésztésben szinte az országban
- EVM által támogatott berendezések
- Hidegvizes, melegvizes magasnyomású mosók, istállóhűtők

Hidegvizes mosók

Melegvizes mosók

FIX NET Kft.
2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 8.
Tel: (23) 530-492, fax: (23) 312-682
e-mail: fixnetinfo@fixnet.axelero.net
www.fix-net.hu

Hatékonyan a Salmonella ellen

Zoosaloral H vakcina
Élő, genetikailag stabil, kétszeresen attenuált *Salmonella typhimurium* mutáns törzset tartalmaz biofiltrált formában. Az oltóanyag immunitást ad a *Salmonella typhimurium* és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a *Salmonella enteritidis* fertőzőképesség ellen. Ivóvízbe keverve adható.
Törzskönyvi szám: 316/1994

Salmovac SE vakcina
Élő, fogyasztva száritott, attenuált *Salmonella enteritidis* vakcina csibék és jércek számára, ivóvízbe, szájon át történő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiódus végéig.
Törzskönyvi szám: 579/2002.

SWIFTS PHARMA KFT.
2821 Gyermely, Kossuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205
Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982
E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

BTT ágazati adatok (2007. I–XI. hó)

1. táblázat

Tenyésztés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)									
Faj – breed	Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2006		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2006		
	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov
brojler – broiler	10 997	130 453	8 678	121 508	78,2	72,9	69,6	67,5	
tojóhibrid – layer	487	6 471	889	6 190	158,3	156,5	158,1	159,1	
pulyka – turkey	1 064	10 786	1 051	10 550	353,0	348,2	336,0	336,0	
liba – goose									
hústípusú –meat type	0	1 960	0	1 638	–	462,4	–	406,7	
májípusú –liver type	231	2 597	241	2 466	607,1	588,4	545,6	519,5	
kacsa – duck									
pekingi – broiler	731	14 829	413	11 657	113,8	105,9	107,7	97,0	
mulard – Mulard	227	2 505	100	1 608	4) 380,0	380,0	4) 370,0	370,0	
barbárte – Muscovy	57	692	131	1 372	4) 320,0	320,0	4) 320,0	320,0	

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007		Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2006		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2006	
	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov
brojler – broiler	7 938	6 587	5 510	5 252	233,6	194,8	176,2	169,4
tojóhibrid – layer	1) 6 600	5 317	1) 4 500	4 427	2) 17,53	15,05	2) 15,16	13,79
pulyka – turkey	3) 7 200	6 890	3) 4 910	4 620	296,3	267,9	250,9	246,1
liba – goose	7 271	5 612	4 783	4 578				
hústípusú –meat type					460,4	440,5	332,3	333,4
májípusú –liver type					563,4	485,9	462,7	437,6
kacsa – duck	7 397	5 610	4 749	4 639				
pekingi – broiler					254,8	210,8	188,7	178,1
mulard – Mulard					487,8	433,9	407,5	388,1
barbárte – Muscovy					460,0	402,7	370,7	367,9

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojtótlap I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) befejeztőtlap – finisher 4) gátsér – drake
 Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás, és -értékesítés Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2006.	2007. Jan–Nov	2006. Jan–Nov	07/06 %
csirke – broiler				
felvásárlás – purchase	222 674	200 032	198 564	100,7
értékesítés – sales				
belföld – home	149 726	129 780	133 383	97,3
export	17 341	13 820	16 142	85,6
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	4 909	1 824	4 673	39,0
értékesítés – sales				
belföld – home	2 039	1 208	1 926	62,7
export	263	127	231	55,2
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	127 145	115 319	117 350	98,3
értékesítés – sales				
belföld – home	47 791	34 202	43 803	78,1
export	29 005	29 126	26 732	109,0
liba – goose				
felvásárlás – purchase	29 133	30 725	25 528	120,4
értékesítés – sales				
belföld – home	7 698	6 392	7 123	89,7
export	10 549	10 010	9 058	110,5
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	42 707	54 174	40 324	134,3
értékesítés – sales				
belföld – home	16 041	13 605	14 913	91,2
export	13 841	17 542	12 510	140,2
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	426 568	402 074	386 439	104,0
értékesítés – sales				
belföld – home	223 295	185 187	201 148	92,1
export	71 000	70 626	64 672	109,2
h. libamáj – goose liver (export)	1 241,7	1 122,8	1 040,1	108,0
h. kacsamáj – duck liver (export)	530,8	363,1	502,4	72,3

Megjegyzés – Remarks: Felvásárlás – Purchase: élő súly – live weight; Értékesítés – Sales: vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfipiaci helyzetkép 2007 (49–50. hét)

Általánosságban kimondható a baromfipiacról, hogy nem egységes. Így pl. vannak még libakészletek, amelyek ugyan az ünnepekig vevőre fognak találni. Ezek a termékek idén (2007 őszén) szűkösen álltak rendelkezésre, ezért aztán jó árakon keltek el. A kacsapiacra is élénk volt a fogyasztói kereslet, a forgalom meghaladta a tavalyit. A csirkepiacra a kereslet valamivel visszafogottabb volt, a pulykapiacra áttekinthetetlen.

A **csirkehús** piacon alig volt mozgás, itt az ünnepi forgalomból csak mérsékelten profitáltak. Csupán a mellfilé kereslete volt élénkebb ún. „fondue” hús céljára. Stabil vágóüzemi átadási árak mellett a termelők (élő alapanyag) árában változások nem álltak be.

A **pulyka** darabolt termékek a szezonnak megfelelően nem állnak a fogyasztók érdeklődésének középpontjában. Ezért nehéz megítélni, hogy a fogyasztói oldal kifogásai mennyire irritálóan irányulnak a

pulykahús kínálóira. Bár a vizsgálatok már nincsenek folyamatban, a vihar még nem ült el.

A **vágótyúk** piacon a kínálat bősége miatt a vágások magas szinten álltak, a nagykereskedelmi forgalom folyamatosan jól ment, az árak felfelé húztak.

Az **étkezési tojás** fogyasztói kereslete elérte az éves tetőpontját. A bolti vásárlá-

Árinformáció a baromfi termékekről (a termék 1 kg-jára)

Termék	Artípus	Egyéb megj.	2007/50. hét		2007/49. hét		2006/50. hét
			euró	(Ft)*	euró	(Ft)*	euró
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,86	(219)	0,86	(219)	0,71
	felv.	1900 g	0,84	(213)	0,84	(213)	0,67
Pulyka	felv.	8,5 kg	1,20	(305)	1,20	(305)	0,91
	felv.	18,5 kg	1,27	(323)	1,27	(323)	0,99
Csirke	nagyker.	850–1050 g	2,09	(531)	2,09	(531)	1,63
	nagyker.	1100 g	2,09	(531)	2,09	(531)	1,63
Csirke	fogy.	egész, fagy.	1,99	(506)	1,96	(498)	2,59
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	7,10	(1804)	7,13	(1812)	6,76
	fogy.	pulyka, friss	7,52	(1911)	7,30	(1855)	6,11
Kacsa	fogy.	egész, fagy.	2,49	633	2,40	610	2,47
Liba	fogy.	egész, fagy.	4,28	1088	4,24	1077	2,95
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,78	(198)	0,78	(198)	–
	felv.	integ.	0,88	(224)	0,88	(224)	–
	szabad	nagytestű	0,84	(213)	0,84	(213)	–
	szabad	kistestű	0,84	(213)	0,84	(213)	–

*MNB 2007. 12. 27-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2007/52.

sok szinte hétről-hétre bővültek. Az utolsó hetek és az azt követő időszak piaci mozgásait ezért egyelőre nem lehet megítélni, azok igen különbözően alakulhatnak. A feldolgozó ipar most nem vásárlóként tekinthető, de éppen ott lesz várható az év fordulója után a vásárlások megélénkülése. Az export jelenleg nem játszik szerepet. Ami a fogyasztói struktúrát illeti, a ketreces tojás gyorsabban fogyott, mert a sütésekhez ezt vásárolták.

Bár az év végi időben még nem volt érezhető visszaesés az árakban, ez minden bizonnyal várható év elejére, de függ az ellátottságtól, így nem valószínű, hogy drasztikus mértékű lesz. Mindenesetre érdemes az utolsó előtti hetek árait rögzíteni (német piac):

A Weser-Ems csomagoló állomáson az „M” súlyosztályú tojás átlagára 7,00 euró/100 db, az „L”-é 8,03 euró, az „XL”-é 10,70 euró volt. Az osztályozatlan tojás (Észak-Németország) 1,13 és 1,15 euró/kg áron került forgalomba. A fogyasztói árak alakulása „M” súlyosztályban a 49. héten:

ketreces: 1.06 euró/10 db, mélyalmos 1,23 és a szabadtartásos 1,70 euró volt. (A fogyasztói kivételével az árak forgalmi adót nem tartalmaznak.)

További általános baromfi piaci hírek

A tojáspiacról éves értékelésként megállapították, hogy az év kiemelkedően uralkodó témáját az igen erősen emelkedő termelési költségek képezték. Szerencsére a stabil keresletnek és a világszerte beszűkült kínálatnak a termelők és a forgalmazók legalábbis a standard szortimentek szintjén a ketreces tojásnál a magas költségeket kompenzálni tudták. A németországi ún. Discount kereskedések átlagárainak éves alakulása jól tükrözi a termelési költségek emelkedését, amit tehát sikerült realizálni a keresleti oldalon.

2008. január 3-án kiadott (ZMP honlap)

értékelés szerint a **friss termékek fogyasztói árindexe** általános emelkedő tendenciát mutatott, ezen belül az év második felében ennek mértéke igen erős volt. A részletes analízisből kiemelve egyes termékeket, néhány példa a következő képet mutatja: (decemberi árindexek) tejtermékek 28,6%, baromfi 20,4%, tojás 9,5 %.

A **csirkepiac**on általában egyenletes forgalom várható, így a termelés folyamatos levezetése, készletek képződése csaknem kizárt.

A **takarmányárak** emelkedése év végére megállapodott. A decemberi magas szintek azonban várhatóan megmaradnak. Az egyik jellemző németországi tartományban (Weser-Ems) az ár 29.30 euró/100 kg, ami 6.15 euróval magasabb a múlt év hasonló időszaka áránál.

MADÁRTETŐAKTKA MENTESÍTÉS

BAROMFITARTÓ TELEPEKEN

WEITECH®

ULTRAHANGOS TECHNOLÓGIÁVAL

WK 0600 CIX KÉSZÜLEK

ELETTARTAMA 4-5 ÉV

KARBANTARTÁST NEM IGENYEL

CÉGÜNK TÉRÍTÉSMENTESEN KÉSZÍT FELMÉRÉST, ill. TELEPÍTÉSI JAVASLATOT a baromfitartó épületekben a madártetű akták szaporodásának eliminálására telepíteni szükséges ultrahangos készülékek számára és elhelyezésére. Az épület, ill. a berendezések aktafertőzöttsége mértékétől függően egy/másfél éven belül, évente három-négy alkalommal (alkalmanként 3x6 naponta megismételt) kiegészítő vegyszeres kezelést, ill. az állomány váltáskori igen alapos fertőtlenítést követően már

CSAK A WEITECH ULTRAHANGOS TECHNIKA ALKALMAZÁSÁVAL A MADÁRTETŰ AKTÁK ÚJRASZAPORODÁSA MEGGÁTOLHATÓ.

„Cégünk 2008-tól magyarországi képviselője a több évtizede sikeresen működő, nemzetközi referenciákkal rendelkező német INTERHYGIENE cégnek, mely termékeivel biztos megoldást kínál madártetű atka- és alombogár elleni védekezésre, valamint széles-spektrumú fertőtlenítő szereivel, istállófertőtlenítésre. Továbbra is kapható az állományváltáskor használható DEPTIL G4 nagyhatású fertőtlenítőszer.”

Service Universal Kft.
1105 Budapest, Kelemen u. 23.
Tel./Fax.: 06-1-262-64-46

www.suni-kft.hu
www.suni.addel.hu
suni@mail.datanet.hu

A pulykatermelés és pulykaegészségügy kihívásai az Európai Unióban

(M. Hafez professzor úr előadása nyomán)

Három intézmény – a VET-Nutrition Bt, a Szent István Egyetem Állatorvostudományi Kar és Baromfi Termék Tanács-Magyar Pulykaszövetség – közös szervezésében 2007. december 6-án Budapesten a fenti címmel szimpóziumot tartottak, melynek szakmai-tudományos programját a téma nemzetközi szaktekintélye, Prof. Dr. H. Mohamed Hafez azonos címmel tartott előadására alapozták. A téma tárgyalásának indítékát és jelentőségét nyilvánvalóan a világ pulykatermelésében az utóbbi évtizedekben végbement nagy horderejű és dinamikus változások adták, amihez az utóbbi években nem kis mértékben hozzájárultak az állat és humán egészségügyben jelentkező problémák és kihívások.

Dr. Hafez, aki a Berliini Egyetem Baromfibeetegségek Intézete vezető professzora, a Baromfi-egészségügyi Világszövetség (WVPA) elnöke meghívása nem kis mértékben a múlt év nyarán Berlinben rendezett nemzetközi konferencián prezentált nagy szakmai sikerű előadásának hatására jött létre, hiszen a dinamikusan fejlődő magyar pulyka ágazatnak, az abban dolgozó tenyésztési, termelési szakembereknek és szakállatorvosoknak ugyanezekkel a kihívásokkal kell szembenézniük.

Az előadás anyagát kérésünkre Dr. Kósa Emma tudományos főmunkatárs (SZIE Állatorvostudományi Kar) – aki a budapesti szimpózium egyik fő szervezője volt – állította össze lapunk számára. Ennek az anyagnak a lapunk karakterének megfelelően szerkesztett változatát adjuk közre az alábbiakban azzal a megjegyzéssel, hogy a szöveg – a téma természeténél fogva néhol elkerülhetetlenül kissé túlzott mértékű tudományos – járványtani, virológiai stb. – mélységekbe is belemegy, ami miatt a nem speciális érdeklődőktől elnézést kérünk.

A konferenciát Erdélyi István, a Magyar Pulykaszövetség elnöke nyitotta meg, bevezetőjében vázolta a magyar baromfiágazatra irányuló kihívásokat, kiemelve a költségnövekedéseket és a piacvédelem problémáit. Mellette Dr. Kósa Emma, a VET-Nutrition Bt. igazgatója és Dr. H. M. Hafez professzor.

ügyre van szüksége, miközben többet szeretne jó minőségben és alacsonyabb költségekkel termelni, mivel a fogyasztók egyre több pulykaterméket igényelnek. A pulykaágazat és az állatorvosok jelenleg új kihívásokkal szembesülnek, amelyek közé az alábbiak tartoznak:

- erős globális verseny
- a takarmányköltségek jelentős növekedése
- szabályozások
- változások a társadalmi, politika és fogyasztói elvárásokban, igényekben
- (állatjólét, élelmiszerbiztonság)
- egyes betegségek megjelenése

Bevezetés

A modern pulykaágazatnak a betegségek feltételeinek kialakulását megelőző, folyamatos és hatékony, célorientált egészség-

Erős globális verseny

Az Európai pulykaágazat jelenleg erős globális versennyel szembesül. Ez együtt jár egy pulykahús import által okozott

gazdasági fenyegetéssel, elsősorban Brazília és Kína vonatkozásában, valamint a nagy termelővállalatok alacsonyabb termelési költségekkel rendelkező ország-

gokba való átvándorlásával. A pulyka világgazdaságban elfoglalt helyzetét az előadás az itt közölt **1. és 2. sz. táblázatban** mutatta be.

1. táblázat

A pulykatenyésztésben vezető tíz ország 1970-ben és 2005-ben					
1970			2005		
Ország	Termelés (1000 t)	Részesedés %	Ország	Termelés (1000 t)	Részesedés %
USA	784	64.1	USA	2,461	47.4
Kanada	102	8.3	Franciaország	633	12.2
Anglia	69	5.6	Németország	380	7.3
Olaszország	65	5.3	Olaszország	300	5.8
Franciaország	56	4.6	Anglia	221	4.2
Mexikó	18	1.5	Brazília	200	4.2
Németország	16	1.3	Kanada	146	2.8
Izrael	12	1.0	Izrael	129	2.5
Jugoszlávia	10	0.8	Magyarország	92	1.8
Lengyelország	9	0.7	Chile	86	1.6
10 ország	1,141	93.2	10 ország	4,668	89.9
Világ	1,224	100.0	Világ	5,189	100.0

Forrás: Windhorst, 2007

2. táblázat

A pulykahús-kivitelben vezető tíz ország 1970-ben és 2004-ben					
1970			2005		
Ország	Export (t)	Részesedés %	Ország	Export (t)	Részesedés %
USA	15,864		Franciaország	229,625	25.1
Anglia	765		USA	179,328	19.6
Belgium	564		Brazília	134,339	14.7
Franciaország	316		Németország	65,118	7.1
Kanada	252		Olaszország	58,679	6.4
Ausztrália	220		Hollandia	45,606	5.0
Jugoszlávia	84		Anglia	41,443	4.5
Olaszország	79		Magyarország	36,905	4.0
Németország	49		Lengyelország	31,458	3.4
Írország	5		Spanyolország	14,562	1.6
10 ország	18,198		10 ország	837,063	91.4
Világ	18,206		Világ	916,118	100.0

Forrás: FAO, 2006

Állandó növekedés a takarmányköltségekben

A pulykahús termelés legfőbb költségeleme a takarmány. Európa számára komoly hátrányt jelent, hogy fehérjeforrásként szójtát kell importálnia. A pulykát ez különösen érinti, mivel fehérjeigényük magas. A szójától való függés kétfajta fenyegetést jelent az EU számára. Először is, a termelő országok, mint például az USA vagy Brazília úgy vélekedhetnek, hogy gazdaságosabb felhasználni a szójtát a hazai iparban, majd pedig exportálni a megtermelt húst. Másodszer, mivel a pulykatenyésztés növekszik Ázsiában és máshol, a világpiacon rendelkezésre álló szójáért folytatott verseny erősödni fog. Mindezek mellett a jövőben a bioüzemanyagok és biogáz termelése csökkenteni fogja az élelmiszergabonák és takarmánytermelés számára rendelkezésre álló területet, ami jelentős emelkedéshez vezet az állati termékekhez kapcsolódó takarmányköltségekben. A termelési költségek relációit a **3. táblázatban** láthtók.

Változások egyes takarmánykomponensek és gyógyszerek alkalmazásában

A legutóbbi hét évben a pulyka takarmányozásának feltételei teljesen megváltoztak. Az első változás 2000. végén történt, amikor visszavonták a húslisztet és állati zsiradékot a takarmányból. Ennek következtében a táplálkozási szakembereknek meg kellett oldania a nagyon szegényes fehérjeforrások problémáját, és ki kellett találniuk a növényi olajok felhasználásának

legjobb módját. Ez befolyásolta a takarmány elektrolitikus egyensúlyát (mivel a szójababliszt káliumtartalma igen magas) és a szemcsésítés minőségét. Az első változás nem sokkal az után történt, hogy egyes antibiotikus hozamfokozókat eltávolítottak, vagy már nem használtak az EU-ban a fogyasztók aggodalma miatti nyomás következtében. Szintén növekedést tapasztalunk a takarmánykonverziós értékben (FCR), és szemmel látható az alom minőségének romlása az ürülék nedvességtartalmának növekedése miatt. Sajnos ezt pedig a dysbacteriosis és necrotic enteritis drámai növekedése követte.

Több mint 30 éven át a Histomoniasis-t nagyon jól lehetett kontrollálni a Dimetridazole segítségével. A Dimetridazole betiltása 1995-ben kezelőszerként és később takarmány kiegészítőként sok fejlődést okozott a pulykatenyésztő ágazatnak és a gazdáknak, de a betegséget viszonylag sikeresen vissza lehetett szorítani a Nifursol® nevű takarmány kiegészítővel, ami egy nitrofurán. 2003. márciusáig a Nifursol® engedélyezett volt, mint takarmány kiegészítő a pulyka beteségek megelőzése érdekében, de ezt követően betiltották. Jelenleg nincs elérhető gyógyszer a betegségek kezelése és megelőzése céljára. Ennek következtében a Histomoniasis az európai pulyka- és tojóállományban súlyos betegséggé vált az elmúlt években.

A pulykák, mint élelmiszertermelő állatok kezelésére csak kevés engedélyezett állatorvosi gyógyszer áll rendelkezésre. Ezért az állatorvosoknak különleges engedélyeket kell kérniük, ha olyan gyógyszereket szeretnének alkalmazni, melyek ezen állatok esetében nem engedélyezettek.

3. táblázat

A kereskedelmi pulyka nevelés költségei összetevői
1. A takarmány költség a felnevelés során költségek 60-70%-át teszi ki
2. Állandó költség az összes költség 20-25%-a (energiaköltség, vízdíj stb.)
3. A fiatal állatokra fordított költség 10-15% között van (kezelések költségei, magasabb energiahányad stb.)

Egy olyan orvosi termék kivételes használatának esetében, melyet más élelmiszertermelő állatra engedélyeztek, további problémát jelent, hogy hosszú várakozási időket kell megadni a húsrá (28 nap), ami szinte lehetetlenné teszi az állomány kezelését röviddel a vágás előtt. Továbbá, ugyanazon termék állategészségügyi-várakozási ideje nagyban eltérhet még az EU-tagállamok esetében is.

Változások a társadalmi, politikai és fogyasztói elvárások tekintetében

Állatjólét

Jelenleg nagy az aggodalom, hogy a súlyos állatjóléti és –egészségügyi problémákat a genetikai szelekciós eljárások okozták, melyeket a pulykaágazatban alkalmaznak. Tény, hogy a pulykaágazatban alkalmazott genetikai szelekciós gyakorlat nagy eredményeket ért el a növekedési ütem, jobb takarmányhasznosítás, magasabb húshozam és alacsonyabb termelési költség tekintetében. Ez folyamatosan együtt járt a gazdálkodási, táplálási és betegségkezelési gyakorlat javulásával. A modern pulykák legfőbb jellegzetessége az őseikhez képest a gyors növekedés és a mellhús nagyobb aránya. A közelmúltban összehasonlították a 2003-ban tenyésztett modern húspulykák teljesítményét az 1966-ban tenyésztett pulykákkal. A gyűjtött adatok alapján a vágási súly eléréséhez

szükséges napok száma megefeleződött ezen időszakban. Mindezeknek a következményeként fontos megérteni a genetikai kiválasztási eljárások és más olyan tényezők közötti összefüggéseket, melyeknek később hatással lehetnek az egészségügyi állapotra. Ez magában foglalja a növekedésre gyakorolt hatást és a támogatószerkezet, vagyis a csontok és vérellátás fejlődését. Az eredeti vonalokhoz képest az erősen szelektált madarakban csökkent a kardiopulmonáris kapacitás az izomzatuk tömegének arányában, mivel a szív és tüdő fejlődésének üteme erősen csökkent a modern pulykákban. Ezen felül ismert, hogy az háztáji pulykák vérnyomása csak körülbelül a fele a modern társaikénak. Ez a pszichológiai változás olyan problémákat okoz, mint például a hirtelen halál szindróma, **(4. táblázat)** vagy az aortarepedés, vagy golyószív.

Ezen felül, a genetikai – szelekciót tartják az izomrendszer – és lábrendellenességek legfőbb okának, melyek jelenleg nagy figyelmet kapnak, mint a modern állatjóléti szemlélet egyik kiváló oka. Továbbá általában gazdasági veszteséggel járnak a pulykahús termelők számára a nagyobb mortalitás, a kannibalizmusra való hajlam, a növekedés késleltetése, valamint a feldolgozóüzemben történő selejtezés és leminősítés miatt. A vázrendszer rendellenességei a láb gyengeségének különböző formáiban csökkenthetik az állatok jólétét, mivel csökkentik a lépkedési képességet, és sú-

4. táblázat

Hirtelen halál szindróma néhány lehetséges oka	
Nem fertőző	Fertőző
Genetikus	Nem ismert
Gyors növekedés	
Kevesebb oxigén (hypoxia)	
Management	
Stressz	
Izgalom	

lyosabb esetben kényelmetlenséget és fájdalmat okoznak. A csontok gyengesége és deformációja csonttöréseket okozhat a befogás és a vágási folyamat során. A láb rendellenességei lehetnek fertőzők és nem fertőzők. A genetikai okok mellett a tartástechnológia és környezet további olyan tényezők, melyek befolyásolhatják a láb rendellenességét. A lábproblémák előfordulása jelentősen magasabb a zsúfolt és rosszul szellőző pulykatelepeken, valamint ott, ahol rossz az alom minősége, magas a porkoncentráció, és nem megfelelő a takarmány- és itató beállítása. További környezeti tényezők, mint például a fény erőssége, a megvilágítás időtartama, a takarmány korlátozása, a padló típusa, a mozgás hiánya, a magas keltetési hőmérséklet, szegényes tisztaság és az általános stressz igazoltan hat a húspulykák lábrendellenességeire (5. táblázat).

Az izomrendszer leggyakoribb problémája összefüggésben áll a gyors növekedés melletti dyschondroplasia és lábfej dermatitis betegségével. A dyschondroplasia egy gyakori rendellenesség a húspulyka epifízis porcánál. Ennek jellemzője, hogy a hosszú csontok növekedési porcánál egy avaszkuláris rész keletkezik egy rendellenes porccal. Ez leggyakrabban a proximal

tibiotarsusban veszik észre, és ezért a jelenséget gyakran tibial dyschondroplasia, "TD" névvel illetik. A TD előfordulása és súlyossága befolyásolható a takarmányozással és a genetikai kiválasztással. A tibial dyschondroplasia a növekedési porc rendellenességek egy specifikus formája, és az elhullás után jól látható, hogy a növekedési korong alatt rendellenes tömegű porc található. Sántítás csak akkor fordul elő, ha az artikuláris porcban deformitás, vagy növekedés található, ami együtt jár a csont keménységének csökkenésével és a gyengeséggel, töréssel, vagy elhalással. Számos vizsgálat mutatta meg, hogy a tibial dyschondroplasia előfordulása korrelál a genetikai szelekcióval. Másrésztől más vizsgálatok megmutatták, hogy bár a növekedési ütem csökkenése a csirkéknél együtt jár a TD előfordulásának csökkenésével, az egyes madarak növekedése és a tibial dyschondroplasia előfordulása között nincs közvetlen korreláció. Kutatók öt kereskedelmi húspulyka vonalat vizsgált meg (Kelly Bronze, Nicholas 300, BUT 9, Nicholas 700, és BUT-Big 6) a lábrendellenességek tekintetében. Kereskedelmi tenyésztési és takarmányozási feltételek mellett ezek a pulykavonalak eltérő test-súlynövekedést mutatnak. A nyert eredmé-

5. táblázat

A lábrendellenesség néhány lehetséges oka
Nem fertőző: GENETIKAI (gyors növekedés), takarmányozási, kezeléssel összefüggő (az alom minősége, telepítési sűrűség, a megvilágítás menetrendje, mozgási lehetőség hiánya, rendellenességek a keltetésnél)
A sípcsont dyschondroplasia-nak (TD) az előfordulását a genetikai hatás nem befolyásolja
Fertőző: VÍRUSOS (reovírus), baktériumos fertőzések (mycoplasma, E. coli, P. multococcidia, Streptococcus, Staphylococcus, ORT).
Fájdalom és szenvedés az érintett madaraknál
A lábdeformitásból adódó veszteségek az elhullás miatt
A kannibalizmusra való hajlamosság
A növekedésben jelentős lemaradás
Magas arányú selejtezés és leminősítés a feldolgozó üzemben

nyek alapján nem volt összefüggés a pulykavonalak és a tibial dyschondroplasia előfordulása között.

A lábfej dermatitis egy progresszív gyulladás a láb talpi részein. A legtöbb károsodás a lábközép talpon keletkezik, súlyosabb esetben az ujjak talpi része és érintett. A bőr elszíneződik és hyperkeratosis jellemzi, gyakran együtt járva elhalással és az epidermis eróziójával. Súlyos esetekben ez elfekélyesedik és gyulladásos reakciót vált ki a subcutisban. Ezek a károsodások begyógyulhatnak egy forradással. A talpi pododermatitis oka összetett. Több hajlamosító tényező, mint például genetikai vonal, a gyors növekedés, a takarmány, a tárolási sűrűség és az almozás minősége is szóba került. A nedves alom valószínűleg a legfontosabb tényező a láb talpi dermatitis kifejlődésében. Ezért minden tényező, amely befolyásolhatja az alom minőségét, és egyáltalán nem kapcsolódó tényezők is szóba kerültek. Kísérletek igazolták, hogy a pulykavonalak befolyásolhatják a pododermatitis előfordulását és súlyosságát. A munkák során öt kereskedelmi pulykavonalat vizsgáltak meg (Kelly Bronze, Nicholas 300, BUT 9, Nicholas 700, és BUT-Big 6) a pododermatitis vonatkozásában. A pododermatitis számos fokozata megfigyelésre került az összes vizsgált vonalban. Azonban a láb talpi dermatitis legtöbbször a nehezebb súlyú vonalnál fordult elő. Az ivar hatása ellentmondásos eredménnyel zárult. A takarmány minősége az ürüλέkre van hatással, emiatt egyben az alom nedvességtartalmára is. A vizsgálat szerint a szalmán kereskedelmi feltételek mellett nevelt pulykák magasabb előfordulást mutattak a láb talpi dermatitis vonatkozásában, mint a faforgácson tenyésztett társaik. Továbbá kimutatják, hogy a telepítési sűrűség nincs hatással a láb talp állapotára. Később más kutatások kimutatták, hogy a telepítési sűrűség hatással lehet a talpi pododermatitis előfordulására, mivel több madár esetén több

az ürüλέk, és ez befolyásolja az almozás minőségét.

A szabályozás egyéb területei, amelyek kapcsolatban vannak az állatjóléti szempontokkal, az a szabályozás, ami előírja a fényintenzitást, illetve egy másik, ami egyes országokban már jelen van, a telepítési sűrűség jogi maximalizálása.

Élelmiszerbiztonság

A fogyasztóknak a pulyahús minőségébe és biztonságosságába vett hitének és bizalmának elvesztése további kihívást jelent. A pulykahús magában hordozhat különböző élelmiszer-eredetű kórokozókat. A legutóbbi években sok jelentés leírta, hogy a különböző *Salmonella* és *Campylobacter* fajok okoznak a leggyakrabban élelmiszer-eredetű baktériumfertőzéses betegséget a pulyka esetében. Továbbá, a baktériumok antibiotikus rezisztenciájának kifejlődése, ami általános mind az állatokban, mind az emberekben, szintén riasztó közegészségügyi kockázat. Ezen élelmiszer-eredetű organizmusok kezelése annak jobb megértését igényli, hogy hogyan lépnek be és mozognak a mikrobiális kórokozók a táplálékláncban, és hogy milyen feltételek jelentenek ösztönzést, vagy növekedést az egyes mikroorganizmusok számára.

Egyes *Salmonella* fajok, melyek a legfontosabb fertőzési forrást jelentik a pulykákknál, a jelek szerint vertikálisan közvetítődnek a tojásokon keresztül, amelyeket a fertőzést hordozó tojók tojnak. A fertőzés egyes esetekben valóban a petefészekben történik, azonban sokkal valószínűbb, hogy azt a tojáshéj ürülékkel való szennyezése, és annak a tojásba való bejutása okozza. Az egészséges szárnyasok laterális megfertőződése történhet szállítódobozokban, szennyezett takarmány által, vízzel, felszereléssel, és a tenyésztési környezettel. Több különböző *Salmonella* szerotípust izoláltak pulykákbnál, de pontos számuk nehezen becsülhető meg. Egyes sze-

rotípusok dominánsak lehetnek több évig egy régióban vagy országban, majd eltűnnek és felváltja őket egy másik szerotípus.

2003-ban az Európai Unió elfogadta a 2160/2003/EK tanácsi rendeletet (EC, 2003), ami a Salmonella és más meghatározott élelmiszer-eredetű állati kórokozók kezelésére vonatkozik. Ez a rendelet előírja célszámok elfogadását az állatkór-oknak az állati populációkban való előfordulására vonatkozóan, az elsődleges termelésben. Miután a vonatkozó kezelési programot elfogadták, az élelmiszerbiztonsági szakembereknek mintákat kell venniük, és elemezniük kell bennük az állatkór-ok és kórokozós közegek jelenlétét. A Meleagrididae, Meleagris, és Meleagris gallopavo fajokba tartozó tenyészpulyka állományok vonatkozásában a rendelet semmit sem tartalmaz. Azonban a kereskedelmi pulykákat vizsgálni kell a rendelet elfogadásától számított 84. hónaptól kezdve (2010. év). A friss szárnyas hús nem kerülhet piacra emberi fogyasztás céljából, ha a Salmonellát észlelik. A lefektetett szabályok nem vonatkoznak az ipari hőkezelésre, vagy más, a Salmonella eltüntetését célzó, az élelmiszerhigiénéire vonatkozó közösségi szabályozás szerinti kezelésre küldött friss pulykahúsr.

Az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos további probléma a Campylobacter, ami az állati eredetű bélrendszeri fertőzések vezető oka világszinten. A Campylobacter fertőzések elsősorban szennyezett ételen keresztül jutnak az emberbe. Általános egyetértés van abban, hogy a pulykaállományok általában nem válnak hordozóvá vagy fertőzötté a Campylobacter spp.-vel két, vagy háromhetes korig. Nincs bizonyíték, sem a vertikális, sem pedig a horizontális transzmisszióra állandó házi szennyezettség okán az egyik és másik állomány között. Azonban mióta az organizmust megtalálták a legtöbb levágott pulyka belében, a pulykák Campylobacter szennyeződése legfontosabb útjának a környezeti horizontális transzmisszió tűnik. A pulyka-

telepeken előforduló Campylobacter megjelenéséről szóló járványügyi esettanulmányok kimutatták, hogy a baktérium előfordulása az alomban és a kimosott ürülékben változó. Egyes meghatározott állományok, melyek megfertőződnek, gyors házon belüli transzmissziót mutatnak, és nagy izolációs rátát a kimosott ürülékből, a vízből, és az alomból. Konszenzus van a tekintetben, hogy a házon kívüli környezet a Campylobacter állományba kerülésének elsődleges forrása. Miután az állomány első madara megfertőződik, a fertőzés átterjed az első madarat közvetlenül körülvevő csoportra. Rövid idő alatt a fertőzés ereje növekszik, és a takarmány és víz szennyezettsége elegendő szintet ér el, hogy extenzív fertőzés kezdődjön a madarakban, és a Campylobacter elterjedjen az egész állományban.

A telepeknél az ún. „all in-all out” rendszerek erősen javallottak, hogy megelőzhető legyen az állomány fertőződése a hizlalási időszak végéig. A szállítóládák megfelelő tisztítás és fertőtlenítés nélküli újbóli használatát mindenesetben el kell kerülni. A vágás előtti takarmány visszavonás és stressz minimalizálódó a Campylobacter szétszóródás megelőzése érdekében. A kompetitív exkluzív növényállomány segíthet a Campylobacter bekerülése ellenében, de több kutatásra van szükség. A vágási technológiát optimalizálni kell, mivel a jelenlegi feldolgozási gyakorlat csak a szennyezést csökkenti, de általában nem távolítja el a kórokozó mikroorganizmusokat. A forrázási gyakorlatot tanulmányozni kell a Campylobacter túlélésére és terjedésére tekintettel. A Campylobacter szerepét meg kell vizsgálni a termékekben, mivel a termékek károsodása a feldolgozás során legalább olyan fontos mint a belsőségek vizsgálata.

Egyes betegségek megjelenése

A pulykák betegségei továbbra is nagy gazdasági jelentőségűek. A betegségek

közül, ha sok megjelenik, vagy bekerül egy földrajzi területre, akkor járvány törhet ki, ami számottevő negatív hatással lehet a nemzetközi kereskedelemre. A légzőszervi valamint a bélrendszeri zavarok két olyan betegségcsoportot jelentenek, melyek hatással vannak a pulykákra. Ezek továbbra is nagy gazdasági károkat fognak okozni a világ több pontján, mivel növekszik a elhullási ráta, csökken a súlynövekedés, növekszik a gyógyítási költség, növekszik a takarmány felhasználás. Az állatorvosok előtt álló legfőbb kihívások a kezelésre alkalmazható engedélyezett anyagok és oltóanyagok korlátozott köre, Általánosan nem lehet a pulykatermelés területéről egy mindent felölelő áttekintést adni a pulykabetegségekről, mert azt sok minden befolyásolja. A folyamatosan jelen lévő pulykabetegségekről ad rövid áttekintést a jelen dolgozat.

Jelenleg a *madárinfluenza* (AI) nagy figyelmet kap ma világszerte. Szárnyasokban a legvirulensebb madárinfluenza-forma neve a szárnyaspestis. A közelmúltban a kifejezés „erősen patogén madárinfluenza (highly pathogenic avian influenza - HPAI)” használt a különböző laboratóriumi tesztek és patotipizálás alapján. Jelenleg csak a H5 és H7 vírusoknál történt, hogy HPAI-vá váltak a gyanús fajoknál, de nem minden H5 és H7 vírus erősen patogén.. Azonban bebizonyosodott, hogy erősen patogén madárinfluenza (HPAI) vírusok jelennek meg a háziszárnyasokban a kevésbé patogén (LPAI) H5 és H7 altípusokból, mint elődökből. 1999-ben alacsony patogenitású inluenzaként észlelték a H7N1-et az olaszországi pulykaállományokban, melyet magas halálozási ráta kísért, és virulencia alakult ki a 2000. év végére. Továbbá, számos járvány tört ki pulykaállományokban a következő LPAI altípusokból: H9N2, H6N2, H7N2, H7N3, H5N2, H7N2, ami a világ sok országában megfigyelhető volt.

Az első jelentés, ami az influenzavírus izolálásáról szólt légzőszervi vagy más ál-

talános betegségek jegyeit mutató pulykákból 1963-ban került leírásra. Azóta a legtöbb nagy pulykatermelő ország küzdött kevésbé patogén madárinfluenza (LPAI) problémákkal időről időre. A vad- és háziszárnyasok jelentik az influenzavírusok fő természetes tárolóhelyét. Az influenzavírusok különböző altípusainak képviselői izolálhatók voltak madaraktól, különösen a vízi fajokból, mint például kacsákból, libákból és sirályokból. Ezen felül sokszor markáns hasonlóságot figyeltek meg a víziszárnyas populációkat és a baromfikat megfertőző altípusok között.

A legutóbbi, HPAI H5 és H7 által okozott járványkitörések alkalmával a vírusokat ritka jelenségnek tartották a háziszárnyasoknál. Azonban további járványok következtek be 1999 óta, ami számos országban súlyos károkat okozott.

Köztudott, hogy 2003. decembere óta a magasan patogén H5N1 vírusváltozat által okozott járványos influenza lerombolta a pulykaágazatot, és azóta folyamatos járványok voltak megfigyelhetők Németországban, Franciaországban és az Egyesült Királyságban és más országokban. A H5N1 folytatódó terjedése a jelek szerint két tényezővel áll összefüggésben: a baromfik (legális és illegális) mozgása miatti terjedés, és a vad vándorlómadarak miatti terjedés.

A patogénikus madárinfluenza kezelésére használt *oltóanyagok alkalmazása* kereskedelmi csirke- és pulykaállományokban az 1970-es évek óta szokás volt, és a közelmúltban számos más országban is alkalmazták. Ezek az oltóanyagok elsődlegesen pulykáknál kerültek alkalmazásra olyan vírusok ellen, melyek nem erősen patogének, de súlyos problémákat okozhatnak.

A vakcinák több vírusfajta ellen védenek, amelyek azonos hemagglutinin altípusba tartoznak, védenek a tünetek és az elhullás ellen, növelik az ellenállást a fertőzéssel szemben, csökkentik a vírusok szét-

szórását, és csökkentik a szóban forgó vírus kapcsolati transzmisszióját. Azonban a vírus így is képes a fertőzésre és szaporodásra a klinikailag egészséges, oltott madarakban.

Általában a védőoltás által biztosított immunitás rövid ideig tart, és az oltóanyagot számos alkalommal be kell adni egy tenyésztési időszakon belül. Ezen felül, a védőoltást szintén rontják az oltóanyag kezelésével járó gyakorlati nehézségek (minden egyes madarat be kell oltani). Továbbá, a nem megfelelő oltási programoknál fennáll a veszélye, hogy inkább nehezítik a betegség kezelését. Általánosságban egy gyenge védőoltási program elősegítheti a vírus nem észlelt terjedését azáltal, hogy eltünteti a betegség jeleit, de nem csökkenti a vírus aktivitását a transzmissziós szint alá.

A leginkább elterjedt oltóanyagok az inaktívált homológ vakcinák. Ezeket az oltóanyagokat eredetileg „autogén” vakcinákként vagy inaktívált heterológ vakcinákként állították elő, az oltóanyag heterológ neuraminidázt tartalmaz, ami lehetővé teszi a megkülönböztetést a beoltott és a be nem oltott szárnyasok között. Olaszországban a vakcinák alacsony patogenitású H5 és H7 vírusokat tartalmaznak, melyek elsősorban az észak-olaszországi pulykafarmokon fordulnak elő. Itt az oltások csökkentették az LPAI járványok számát, de több évig tart, amíg ez a hatás érvényesül.

Még mindig nem világos, hogy milyen szerepet játszott a védőoltás olyan más szervezési intézkedések mellett, mint pl. a kereskedelmi állatfarmok áthelyezése Olaszország más részeire.

Minden oltóanyag magasabb szintű védelmet biztosít a Gallus gallus madarakban, mint a pulyákban; és ez azt jelenti, hogy több vizsgálatra van szükség ebben az irányban. Mindenesetre igaz, hogy ezen oltóanyagok megfelelő alkalmazása várhatóan kulcsszerepet játszik majd a madár-

influenza-vírusok kezelésében. Következésképpen, mivel a madárinfluenza fertőzések a baromfiknál súlyos gazdasági károkat okoznak, a korai felismerést és a monitoringot támogató programok létfontosságúak a fertőzések kezelésénél. A fent említett intézkedések egyike önmagában általában nem sokat ér, hacsak nem jár együtt a kezelés és biobiztonság minden vonatkozásában történő előrelépésekkel.

Következtetések és a jövő feladatai

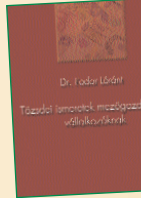
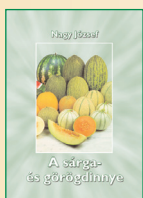
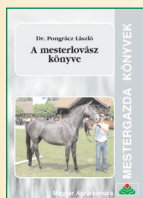
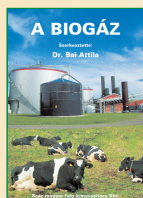
Jelenleg számos kihívással kell szembenéznie a pulykatenyésztő-ágazatnak, melyek közvetlenül vagy közvetve befolyásolják az állatorvosok munkáját. A közvetlen tényezők a betegségek által okozott veszélyeztetés, az állatjólétre, gyógyszerek, takarmány-kiegészítők és oltóanyagok használatára vonatkozó szabályozás. A közvetett tényezők leginkább azokat az intézkedéseket és módszereket jelentik, melyek segítségével az ipar csökkentheti a termelési költségeket, melyeket az egyes régiókban létrejött sűrű baromfipopulációk, és a nem megfelelő biobiztonság okoz.

A pulykabetegségek és fertőzések komoly gazdasági károkat okoznak, és ezért nélkülözhetetlenek a korai felismerést és a monitoringot támogató programok a fertőzések kezelésében. Általában arról van szó, hogy a telepítés, biobiztonság, oktatás, minden vonatkozásában történő előrelépések, valamint a baromfi termelési láncban szereplő emberek képzésének a növelése igen fontos szerepet tölt be. Hosszú távon azokat a pulykavonalakat kell előtérbe helyezni, melyek rezisztensek egyes kórokozókkal szemben.

További figyelmet kell kapnia a bakteriális fertőzések ellen hatékony oltóanyagok kifejlesztésének, hogy csökkenthető legyen az antibiotikumok használata, valamint fejleszteni kell az állatorvosi használatra szánt gyógyszerek engedélyezését.

A Szaktudás Kiadó Ház kedvezményes könyvajánlata a Baromfi olvasóinak:

<i>Dr. Bai Attila:</i>	A biogáz	2990 Ft helyett 2400 Ft
<i>Dr. Pongrácz László:</i>	A ló tenyésztése és genetikája A mesterlovász könyve	2790 Ft helyett 2240 Ft 2490 Ft helyett 2000 Ft
<i>Dr. Radics László:</i>	Szántóföldi növénytermesztés Növénytermesztés határok nélkül (EU-konform növények termesztése) Ökológiai szemléletű állatiternék-előállítás	2980 Ft helyett 2390 Ft 1980 Ft helyett 1590 Ft 1980 Ft helyett 1590 Ft 3590 Ft helyett 2880 Ft
<i>Selény Szabolcs:</i>	Ökogazdák kézikönyve	2990 Ft helyett 2400 Ft
<i>Dr. Nagy József:</i>	A sárga- és görögdinnye	4999 Ft helyett 3999 Ft
<i>Láng István-Csete László-Jolánkai Márton:</i>	A globális klímaváltozás: hazai hatások és válaszok (A VAHAVA jelentés)	2950 Ft helyett 2360 Ft
<i>Dr. Gere Tibor:</i>	A baromfi viselkedése	3480 Ft helyett 2790 Ft
<i>Kapronczai István:</i>	Információs rendszerek a közös agrárpolitika szolgálatában	2490 Ft helyett 2000 Ft
<i>Dr. Kárpáti László:</i>	Európai uniós projektek pénzügyi menedzsmentje	2490 Ft helyett 1990 Ft
<i>Dr. Fodor Lóránt:</i>	Tőzsdei ismeretek mezőgazdasági vállalkozóknak	2490 Ft helyett 1990 Ft

Olvassa a SZAKTUDÁST!

SAKTUDÁS KIADÓ HÁZ ZRT.
1106 Budapest, Jászberényi u. 55.
Tel./fax: 06-1/433-0476, e-mail: info@szaktudas.hu

REJTVÉNY

Étteremben				ALTATÓ	VERTÉSZ ANAKRA KILK	NEVZET- KÖZI ISZÁLT- KERŐJEL	CURULNI KILK KIGYÓ LIVNG	NIVÁÉ	MAGYAR NEVZET HANG- TÖRZSÉN	KRUC- SMAJLÓK		
<p>Szeretnénk enni valami különle- geset. Van egy napi specialitásunk: reston sült kakascsirke – Micsoda? Csak nem gondolja, hogy megessék bármit is, ami egy madár szárjából származik?!</p> <p>– Először kérek. Hozhatok esetleg valami mást? <i>A vacs posztját megfigyélte a reptérből.</i></p>				MHG- TJÁJK, 4							T	
				11000/2				OLA JUNK- RESZE				↓
				YVYV TISZTIT KÖZEPEN ENYI			COASE NFKP BILNCS					
MISZANNI WLANIRE	MIF- FC/TCÖS, 2	TÜZET S/THYI	ISZÁLT- SZ/MI SPORT CLUB, ROK			LENDIT EJZÁ- LUS LIVLLGITO			DIACV/ IGEN			
					VENYNY IARÉ NFKP K/WHANY				JACZYA- S/ARAKV		NLBYKPA LÖZNYEN M/NAL KESZES	
HIMNUSZ MONDÁS				KÖTELED- VNY EJIMNSV								
CÉCFOR- MA, ISZV. VÉRTES ERNŐ			EJZÁLT- LIX LÁTNUL NFKÖZS						LENDIT TUCSÁST AJAL WLANKINEK			
		ISZÁLT- ROUN NFKÖZS		KVSA/ PEP ÁTEREZ					BAJAT FARASZT, LÖZNYEN			
KIADJA AZ/UTKAI					ANNK/ VZ/ELÉJEN EJIMNSV				LIFOKRA VALÓ KÖZS WLANKINEK			
ISZÁLT- NFKÖZS- ZAS LIVNOL						EJZÁLT- NFKÖZS COZNYOK- LIVNOL						
		SZULFÁT BEEINGED					ISZÁLT- KIS/ROUN BEEINGED, LIVNOL EJIMNSV					
ITTEBILIN NYGZS			ISZÁLT- LIVNOL NFKÖZS EJIMNSV						ISZÁLT- LIVNOL ROMANIA/ LATVINEVE			
NÉMET LIVNOL- ROVITÉS (ABC)			OSZKOLÁ- LIVNOL LIVNOL			ISZÁLT- KASZP KÉRDE ZÖNYÖK			KIADJA LIVNOL- HANGZÓ BELEZ			
ISZÁLT- NYGZS SZOGLET					KÖZS/ KEDK OVERÖNK						TÁROZNY LIVNOL VÁNY LIVNOL LIVNOL	
				ZSÁNNÁ- NFKÖZS FENYTE JEN								
ISZÁLT- NYGZS				ÜJELET LIVNOL HANGZÓ			ISZÁLT- KORCZAN AUTO NYGZS					
ISZÁLT- NYGZS			TÁLEVELŐ OSZKOLÁ LIVNOL ROVITÉS					FUNDA- MILIVNOL LIVNOL DARABI				
									ISZÁLT- NYGZS NEVE, ROK LIVNOL			
NÖVEZD LIVNOL- NYGZS	N						LIVNOL- KÖZS					

A megfejtést a Magyar Baromfi Szerkesztősége „REJTVÉNY”
1054 Budapest, Akadémia u. 1. címére kérjük beküldeni 2008. február 20-ig.

Pihenjen a csendesen hullámzó Duna partján, Ráckeven, a Kék Duna Wellness Hotelben****!

Aktuális ajánlataink

Kényeztető Pillanatok (1 napos) 6000 Ft/fő

Ebéd vagy gyertyafényes vacsora. Látvány- és úszómedence, pezsgőfürdő, merülőmedence, Kneipp-kúrák, szauna, tepidárium, gőzfürdő, sókamra, fitnesz- és kondicionáló sarok, teabár

Wellness Ízelítő (szombattól hétfőig) 33 000 Ft/fő

3 nap, 2 éjszaka, félpanziós ellátással. 1 szolárium és 1 infrakabin

Duna-parti Wellness Party (a hét bármely napján) 42 000 Ft/fő

3 nap, 2 éjszaka, félpanziós ellátással. 2x fél óra testmasszázs, 1 arcmasszázs vagy manikűr, 1 szolárium, 1 infrakabin használat

Több mint wellness-hétféle 50 000 Ft/fő

4 nap, 3 éjszaka, félpanziós ellátással, 2x fél óra testmasszázs, 1 arcmasszázs vagy manikűr, 1 szolárium, 1 infrakabin használat

Wellness szolgáltatásainkból

Látvány- és úszómedence • pezsgőfürdő • szauna • tepidárium
• Kneipp-kúrák • infrakabin • merülőmedence • teabár •
mágnesterápia • masszázsok • szolárium • levendula relaxációs
szoba • chi-gép • csini gép • fitnesz- és kondicionáló terem

Kültéri wellness-szigetünk

Tematikus kertünkben minden korosztály megtalálja a megfelelő pihenést, kikapcsolódást, aktív szórakozást. Úszómedence, élménymedence 9-féle látványelemmel, sókamra, csendkert, relaxációs kert, gyermekjátékszótér, szabadidő kertrész, vízibár koktéllkülönlegességekkel várja vendégeinket. Télen-nyáron egyaránt kényeztetheti magát kültéri jakuzzink, sókamránk és gőzfürdők szolgáltatásaival.

További információ: 2300 Ráckeve, Dömsödi út 1/a
tel.: 06-24-523-230, fax: 06-24/523-250
www.wellnesshotel.hu
info@wellnesshotel.hu

A hiteles gazdaság alapja

FHB Birtokfejlesztési hitel

- 50%-os állami kamattámogatással
- akár az ingatlan hitelbiztosítéki értékének 80%-ig

Birtokból gazdaság – az FHB Birtokfejlesztési hitel igénybevételével bátran belevághat termőföldjének fejlesztésébe. Az 50%-os állami kamattámogatásnak köszönhetően alacsony, akár 4,33%-os* kamattal felveheti, és még a tóketörlesztést is ráér 2 év múlva elkezdni. Az FHB Birtokfejlesztési hitel a biztonságos gyarapodás, a hiteles gazdaság alapjait teremti meg mindenki számára.

THM: 10,53-11,07%

*50%-os állami kamattámogatással, 10 éves kamatperiódus esetén, havi 0,09%-os kezelési költség.

FHB TeleBank:
06/40 344 344
www.fhb.hu